

UNITAT 6

EL SECTOR SECUNDARI

EL SECTOR SECUNDARI

El sector secundari es troba conformat per l'activitat industrial, la mineria, la construcció i la producció d'energia.

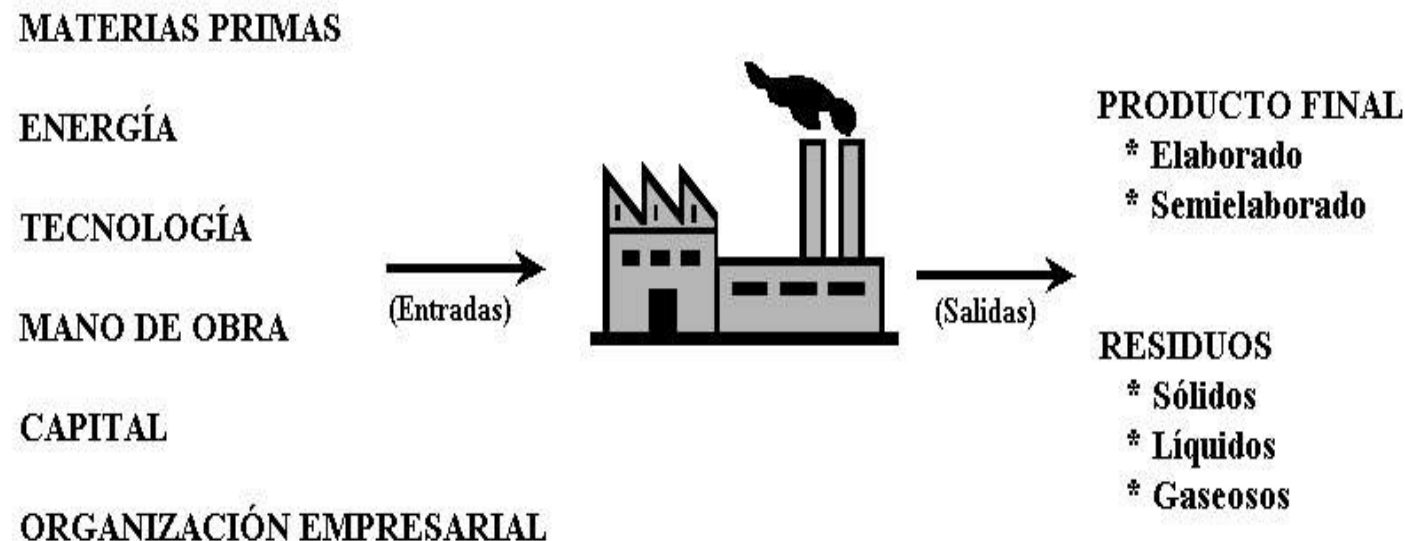
Bàsicament es tracta de transformar primeres matèries en productes elaborats o semielaborats, que són la base d'altres activitats industrials. En el procés productiu es combinen els diferents factors de producció i es generen residus.

El secundari i terciari són els sectors que millor indiquen el grau de desenvolupament d'un país, car la indústria és un motor econòmic (estimula l'economia), ja que demanda primeres matèries, desenvolupa el transport, desenvolupa el comerç...

LA INDÚSTRIA

En el procés de transformació productiva intervenen diversos conceptes (*inputs*) per tal de crear un producte final (*output*). Els principals inputs industrials són les primeres matèries (incloent-hi l'energia), la mà d'obra, el capital, la tecnologia i el management (direcció i gestió). Així es produeixen productes elaborats o semielaborats i es generen residus.

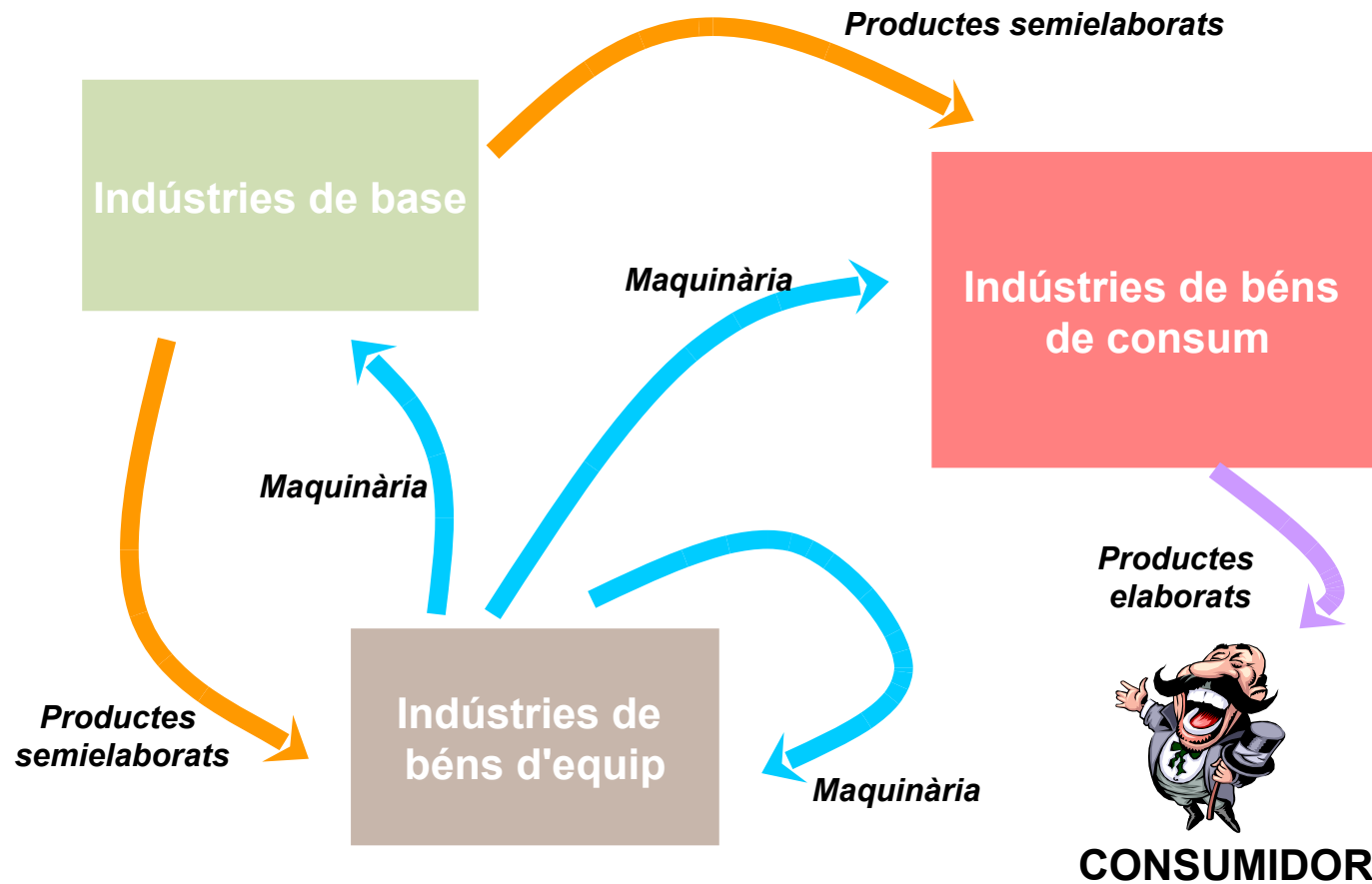
FACTORS PRODUCTIUS (ENTRADES EN EL PROCÉS)

1. **Primeres matèries:** són els recursos naturals que es transformaran en la indústria.
2. **Energia:** Força impulsora de la maquinària.
3. **Tecnologia:** Maquinària necessària per a la transformació de la primera matèria.
4. **Mà d'obra:** activitat humana que dirigeix i porta la maquinària per desenvolupar els processos productius.
5. **Capital:** Inversió econòmica necessària per a l'inici la continuïtat de l'activitat productiva.
6. **Organització empresarial:** estructura organitzativa de l'empresa. Equips directius.

RESULTAT DEL PROCÉS (SORTIDES EN EL PROCÉS)

1. **Producte final:** que pot ser ***producte elaborat*** (si ja pot ser utilitzat per els consumidors) o ***semielaborat*** (si encara necessita un procés de transformació posterior per a poder ser utilitzat).
2. **Residus:** són les restes sobrants (sòlides, líquides, gasos) de les primeres matèries utilitzades en la transformació o el resultat del consum energètic. En gran mesura són els causants dels problemes ambientals i la contaminació.

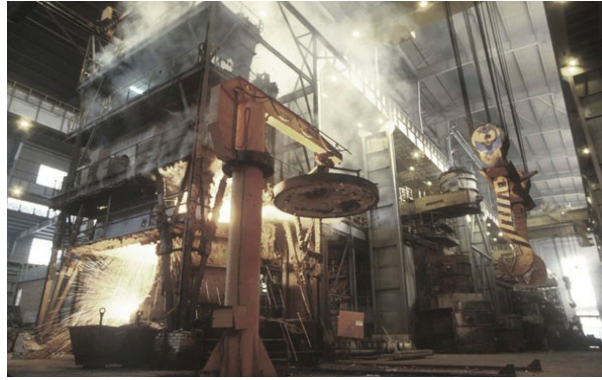
Els tipus d'indústria (segons la posició en el procés productiu)

Indústries de Base: Són aquelles que inicien el procés productiu, transformant les primeres matèries en productes semielaborats que utilitzaran altres indústries per la seva transformació final. Un clar exemple és la siderúrgia, que transforma el mineral en ferro o acer, que serà posteriorment utilitzat per altres indústries en la fabricació de béns d'equip o de consum.

Indústries de béns d'equip: Són aquelles que es dediquen a transformar els productes semielaborats en equips productius per a equipar les indústries. Fabriquen maquinària, equips electrònics...

Indústries de béns de consum: Són aquelles que fabriquen béns destinats a l'ús directe per part del consumidor (tèxtil, electrodomèstics....)

Indústria DE BASE

Proveeix la indústria de productes semielaborats, que són la base per produir altres béns

Usualment hi col·labora l'Estat, car és bàsica per l'economia d'un país i calen grans inversions

Es divideix en dos grans grups:

- La siderúrgica, que pot ser fèrria (ferro, acer) o no fèrria (coure, alumini)
- La química, que pot ser petroquímica (petroquímica (plàstics) / refinat (carburants i lubricants)) o pesant (electroquímica / fertilitzants i nitrats).

Indústria DE BÉNS D'EQUIP

Proveeix la indústria d'equips productius, maquinària per tal de realitzar les posteriors transformacions industrials.

Indústria DE BÉNS de CONSUM

Produeix productes per al consum directe, sigui amb primeres matèries o amb productes semielaborats.

Hi ha una gran diversitat.

Produeix més beneficis i més ràpids, i per això atreu més capital privat. Calen menys inversions ja que consumeix menys energia i primeres matèries.

Els països en vies de desenvolupament la potencien per desenvolupar-se.

Els tipus d'indústria (segons el tonatge de les primeres matèries que utilitzin)

- a) **Indústria Pesant:** treballa amb grans quantitats de primeres matèries que transforma en productes semielaborats (siderúrgica, química...).
- b) **Indústria Semilleugera:** treballa amb productes semielaborats, per tant el pes és menor. Acostumen a ser les indústries de béns d'equip (maquinària, automoció....)
- c) **Indústria Lleugera:** el pes de la primera matèria és reduït, afavorint així la seva transformació. No necessita grans instal·lacions, i acostumen a ubicar-se properes al lloc de destinació (tèxtil i, en general, totes aquelles que produeixen béns de consum).

Els tipus d'indústria (segons el grau de desenvolupament tecnològic)

a) **Indústries punta:** són aquelles indústries que es troben en plena expansió. Actualment són les relacionades amb la informàtica, telecomunicacions i electrònica en general.

b) **Indústries madures:** són aquelles que han arribat al punt màxim de desenvolupament, havent-se estancat la seva producció, sobretot per la utilització de tecnologia desfasada. En el món desenvolupat, aquesta mena d'indústries acostumen a ser les pesants (metal·lúrgica, drassanes...).

Indústria PUNTA

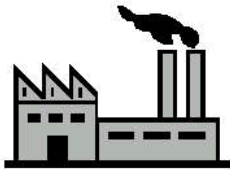
Pot ser de consum o de béns d'equip, encara que sobretot parlem d'indústria lleugera (telecomunicacions, alta tecnologia, electrònica...).

Característiques:

- Tecnologia molt avançada
- Poc volum de primeres matèries i d'energia
- Necessita moltíssima inversió / capitals (R+D)
- Normalment són grans empreses
- Ubicada als països rics, prop centres investigadors (Universitats)

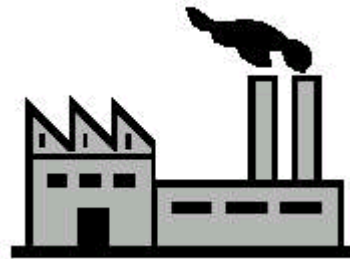

Els tipus d'indústria (segons el seu tamany)

PETITIA INDÚSTRIA

Menys de 50 treballadors

MITJANA INDÚSTRIA

Entre 50 i 1000 treballadors

GRAN INDÚSTRIA

Més de 1000 treballadors

Les indústries s'agrupen en sectors industrials, que presenten trets comuns, Alguns dels més importants podrien ser el siderúrgic, químic, automobilístic, tèxtil, agroalimentari...

TIPUS D'INDÚSTRIA

INDÚSTRIES DE BÉNS DE PRODUCCIÓ

INDÚSTRIES DE PRIMERA ELABORACIÓ O DE BASE

- Indústria extractiva
- Producció d'energia
- Siderúrgia
- Fabricació de metalls
- Química pesant

INDÚSTRIES D'EQUIPAMENT

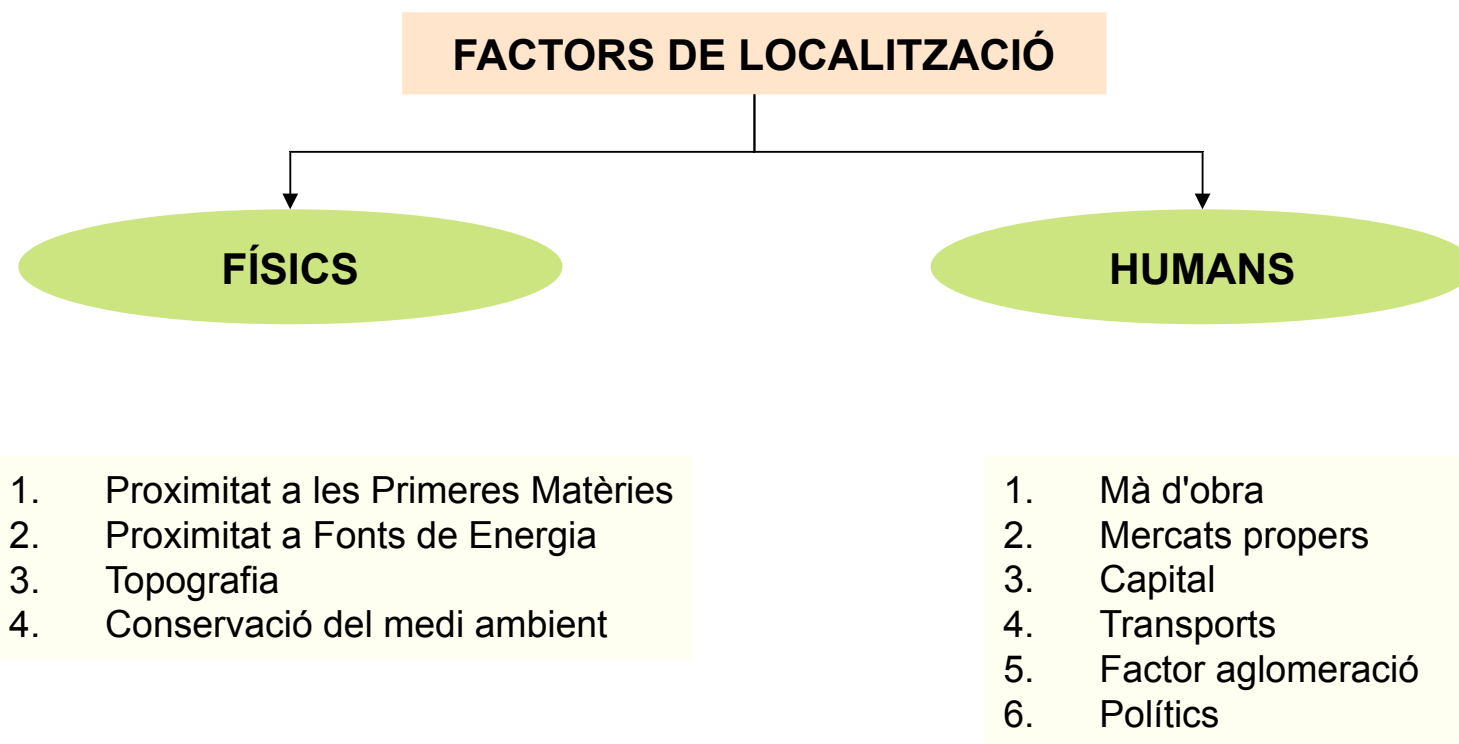
- Indústria constructiva
- Indústria mecànica

INDÚSTRIES DE BÉNS D'ÚS I CONSUM

- Fusta per a mobles
- Alimentació
- Tèxtils i del vestit
- Indústria del cuir
- Del calçat
- Marroquineria
- Indústria poligràfica
- Química lleugera
- Algun tipus d'indústria mecànica

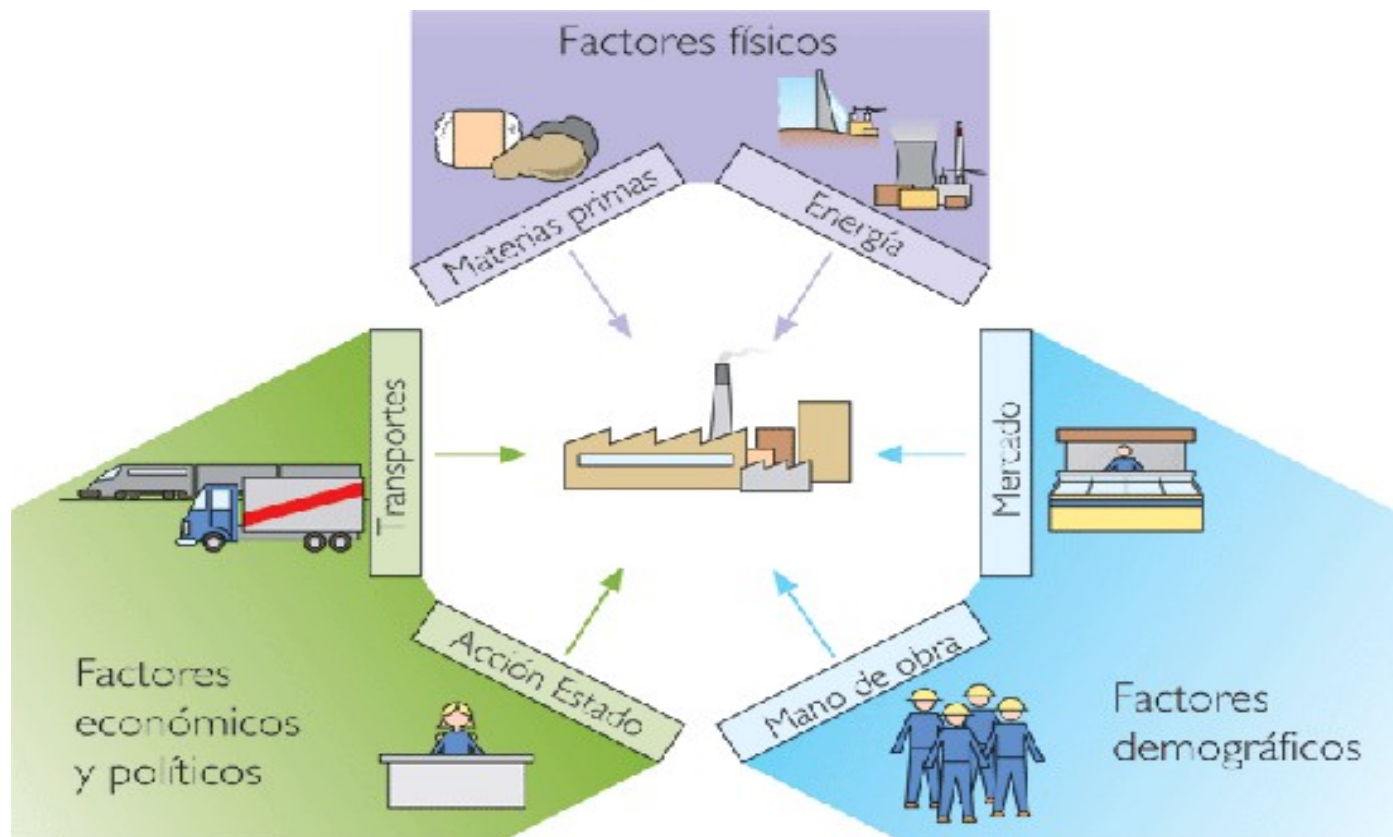
Els factors de localització industrial i la localització de la indústria en el món

La localització de les indústries al llarg del territori no es deu a un fet casual, sinó principalment a una decisió empresarial presa seguint criteris de rendibilitat econòmica, és a dir, procurant els màxims beneficis industrials i les mínimes despeses de producció.

Els factors de localització industrial són clau, ja que una bona localització reduirà despesa i augmentarà beneficis.

Tradicionalment es consideraven el transport, les primeres matèries, l'energia, el mercat, la mà d'obra i els factors personals.

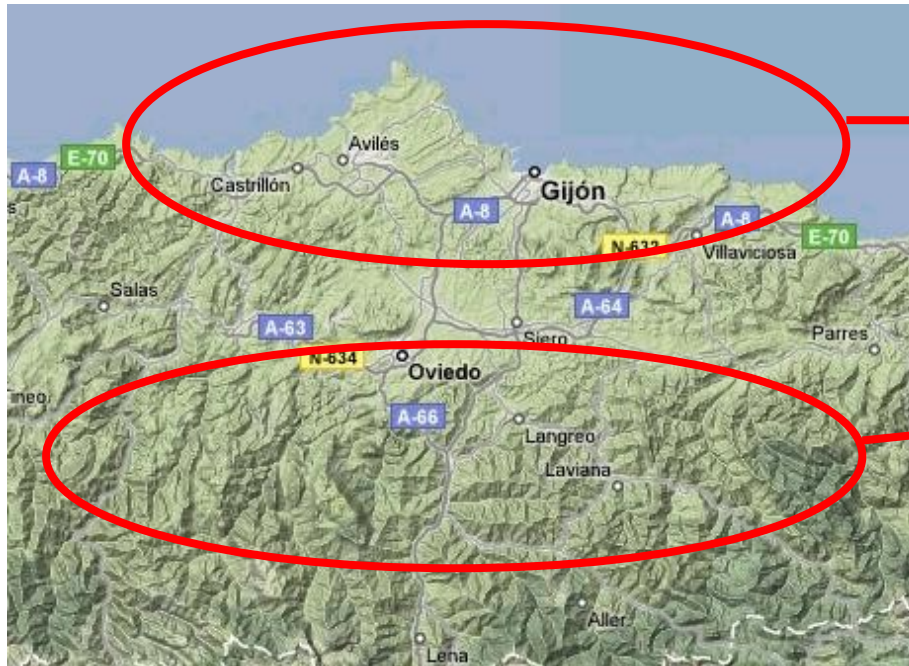

Els factors de localització industrial: els factors físics

La proximitat a les primeres matèries suposa una menor despesa de transport. Aquest és un factor important sobretot en les indústries de base, que consumeixen una gran quantitat de primeres matèries de gran volum, que acostumen a tenir un transport difícil i car.

La proximitat a les fonts d'energia: suposa una menor despesa productiva. Aquest factor va ser decisiu en les primeres indústries, situades a prop de les mines de carbó. Actualment, la millora del transport energètic (xarxa elèctrica, gasoductes, oledocutes) afavoreixen la localització industrial en altres llocs.

Topografia: els llocs plans, o la proximitat a ports marins o fluvials, afavoreixen l'accés als mercats i les primeres matèries.

Zona propera al mar amb més facilitats per al transport. Més industrialitzada.

Zona interior amb relleu elevat. Menys industrialitzada.

Conservació del Medi Ambient: Avui en dia els països desenvolupats imposen restriccions a la instal·lació d'indústries contaminants. Això condiciona la seva localització en països menys restrictius, normalment en vies de desenvolupament. És a dir, afavoreix la deslocalització industrial.

Contaminació. Xina.

Els factors de localització industrial: els factors humans

Mà d'obra: Existència d'abundant mà d'obra, barata, amb la qualificació adient a la indústria corresponent.

Aquest factor explica la reubicació a escala global de les indústries que necessiten molta mà d'obra, que traslladen els seus centres de producció a països subdesenvolupats que els ofereixen millors condicions laborals que els països desenvolupats.

Mercats propers: La proximitat a la demanda implica menor despesa en transport. Per això moltes indústries, principalment amb productes de consum es situen a prop de les grans aglomeracions urbanes.

Capital: La necessitat de grans inversions a l'hora d'instal·lar algunes indústries fa que aquestes es localitzin a prop dels inversors o capitalistes.

Transport: La facilitat d'accés a primeres matèries, energia, mercat... demanda xarxes de transport perfectament estructurades i ràpides. Les infraestructures relacionades amb les comunicacions són claus a l'hora d'explicar la localització de les indústries en una determinada zona. Per aquesta raó les indústries s'ubiquen prop de ports, ferrocarril, autopistes...

Port

Ferrocarril

Port de Cadis

Aglomeració: per aconseguir economies d'escala, acostumen a concentrar-se les empreses de sectors afins en els mateixos llocs, per d'aquesta manera estalviar en transport i amortitzar la despesa d'instal·lació.

Autovia Madrid-Lisboa

Polígono Industrial el Nevero
(Badajoz).

Ferrocarril

Polítics: els Estats acostumen a ajudar de manera directa (mitjançant empreses públiques) o indirecta (subvencions, impostos, atorgant sòl industrial, desenvolupant legislacions laborals flexibles...) la localització d'indústries en determinats llocs.

Ara les teories són més complexes car s'han de considerar múltiples factors:

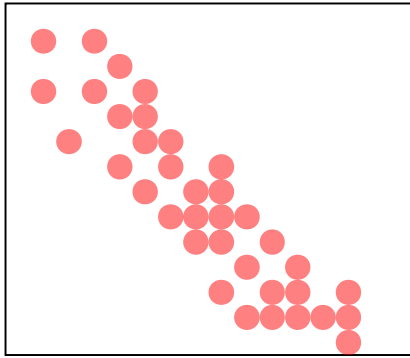
- a) Factors generals
 - Situació geogràfica
 - Mercat
- b) Factors de producció
 - Transport
 - Primeres matèries, aigua i energia
 - Mà d'obra
 - Disponibilitat de terreny / edificis
- c) Altres factors
 - Medi i marc econòmics
 - Qüestions mediambientals
 - Intervenció dels poders públics
 - Branca d'activitat / Cicle vida producte
 - Característiques de l'empresa

La localització industrial deguda a aquests factors pot conduir a una aglomeració de diverses indústries en un territori relativament escàs, donant lloc a:

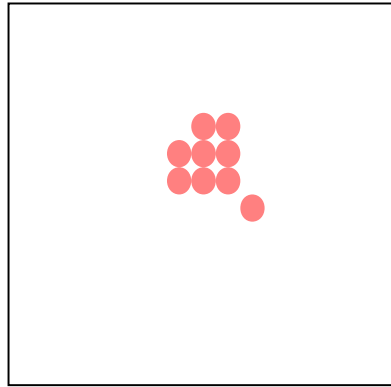
Complexes industrials: paisatge dominat únicament per indústries i altres instal·lacions fabriles en grans extensions de terreny, com per exemple la conca del Ruhr, o concentracions urbanes de l'estil Tokio-Yokohama, Ròtterdam, etc...

Centres industrials: de menor tamany i localitzats prop del seu mercat objectiu en ciutats mitjanes (polígons industrials, parcs tecnològics...)

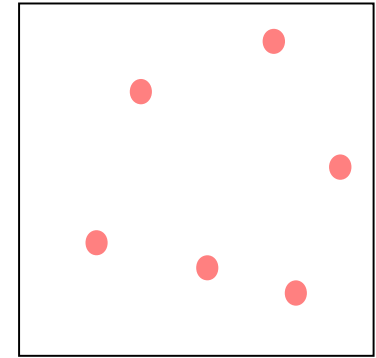
Dispersió industrial: l'existència cada cop de millors xarxes de transport i la baixada de preus del mateix, està produïnt la descongestió d'aquests territoris donant lloc a la dispersió industrial, en la que les indústries es localitzen disseminades pel territori.

COMPLEXE INDUSTRIAL

CENTRE INDUSTRIAL

DISPERSIÓ INDUSTRIAL

El model actual de desenvolupament industrial. La tendència globalitzadora.

La crisi industrial dels 70 coincidí amb la revolució tecnològico-informàtica. Es desenvolupà aleshores una nova etapa, anomenada postindustrial, postfordista, informacional o tercera revolució industrial. S'originà un nou model industrial.

Els patrons de localització industrial han experimentat en les darreres dècades una gran transformació, sobretot per l'impacte de les noves tecnologies.

Des dels anys 70 del segle XX, el canvi tecnològic i científic ha tingut un fort impacte en l'activitat industrial: circuits integrats (xips), microprocessadors, computadors, fibra òptica, TIC... S'ha produït una autèntica revolució dels sistemes de producció industrial.

Actualment hi ha una nova lògica de la localització industrial, car hi ha la capacitat tècnica i logística per separar el procés de producció en diverses localitzacions i posteriorment reintegrar la unitat del procés. Igualment, els processos productius s'han automatització, i existeix la possibilitat de reajustar ràpidament la producció en funció de la demanda.

Les empreses internacionals volen augmentar la seva producció industrial, mantenir la competitivitat i oferir productes d'última generació. Per això aposten per la investigació (R+D).

Les innovacions tècniques proporcionen molta informació. Aquesta pot ser enviada a llargues distàncies i utilitzada en la producció, distribució... Les noves tecnologies permeten augmentar els fluxos materials (mercaderies, persones) i immaterials (informació, capital).

La investigació i l'estudi resulten decisius (on, com, invertir, què produir...). Investigadors i empreses s'apleguen en els **parcs tecnològics**.

Apareixen nous factors de localització industrial, com són la proximitat als centres d'alta tecnologia, les bones comunicacions o les telecomunicacions. Decau la importància de la localització prop dels recursos naturals i es prioritza el baix cost laboral.

Les indústries que necessiten molta mà d'obra poc especialitzada es traslladen cap als països en desenvolupament. Aquests ofereixen salaris baixos, avantatges fiscals i absència gairebé total de drets laborals. Això posa en perill les conquestes socials aconseguides als països desenvolupats.

Les empreses inverteixen en tecnologia per estalviar mà d'obra, contractant tècnics superiors. Així, les activitats industrials tendeixen a terciaritzar-se.

El capital industrial es concentra i s'internacionalitza (compres i fusions). Es crea una gran xarxa de multinacionals, d'escala planetària. Aquesta globalització ha possibilitat adaptar els sistemes de producció i diversificar els productes.

El procés de producció es fragmenta i es dispersa. Les empreses multiplanta divideixen la producció en diversos establiments (de vegades de diferents països), que s'especialitzen en fabricar models o components específics.

Així es dóna una especialització geogràfica de les fases del procés de producció. Aquesta es troba caracteritzada principalment per:

- La força de treball (segons fase procés es considerarà la legislació laboral país i el preu mà d'obra)
- Les característiques socio-econòmiques i ambientals (legislació mediambiental i fiscal del país)

Les empreses tendeixen a una producció globalitzada, i volen adquirir una gran flexibilitat tant en la seva localització com en la relació amb d'altres empreses. Per això, o bé deslocalitzen part de les seves tasques, o bé opten per externalitzar operacions o processos, subcontractant.

Hi ha grans empreses globals que fan produccions massives, iguals per a tot el mercat. D'altres empreses, tecnològicament molt avançades, fan una producció flexible, fabricant en funció de la demanda i evitant la producció d'estocs.

Aplicant aquesta nova lògica de la localització industrial, que anomenem sistema món), podem establir la següent classificació:

1) Activitats R+D, que es donen en centres de tecnologia d'alt nivell, centres metropolitans de significació global (tecnòpolis mundials). Es tracta de complexos tecnològics-industrials dels països centrals, com ara Tokio, Silicon Valley, Seattle...

2) Activitats d'alta qualificació, que es donen en les noves àrees de desenvolupament tecnològic i industrial dels països centrals

3) Activitats dedicades a la producció electrònica. Aquestes necessiten mà d'obra abundant i semi-qualificada, i principalment es concentren en el sudest asiàtic.

4) Activitats de baixa qualificació que necessiten molta mà d'obra. Es concentren en els països emergents i semiperifèrics.

5) Activitats d'atenció al client (postvenda, reparacions). Demanden proximitat, per això hi són en totes les ciutats

Si apliquem aquesta lògica, les multinacionals i empreses de consum o serveis es concentren sobretot al N. Hi ha poques al S, tot i que cada cop hi ha més multinacionals de països emergents (Xina, Índia...).

Les empreses primer instal·len filials als països propers, és la difusió per o de contigüitat. En un segon moment es dona la difusió jeràrquica o en cascada, que també coneixem amb el nom de deslocalització.

La globalització ha comportat una extensió de la indústria als països perifèrics, que ofereixen mà d'obra barata i una legislació molt permisiva.

De la mateixa manera ha possibilitat un augment de l'especialització i de la competència del sud (NPI).

Variables	Etapa industrial o fordista	Etapa postindustrial o informacional
Capital	Predomini del capital d'àmbit estatal	Predomini del capital transestatal i concentracions de capital (fusions d'empreses)
Mercat	Predomini del mercat interior	Predomini del mercat mundial
Procés de producció	Integrat en una unitat de fabricació	Fragmentat en diverses unitats
Tipus de productes	Grans quantitats de productes homogenis	Productes diversificats en funció de mercats específics
Tecnologia	Basada en l'electromecànica-química	Basada en la microelectrònica i la informàtica
Treball	Contractes indefinits i a temps complet	Contractes per obra o bé a temps parcial
Paper de l'Estat	Intervenció molt important, regulació del procés d'industrialització	Redueix el seu paper i el mercat passa a ser el regulador més important

Els paisatges industrials

Els paisatges industrials evidencien l'activitat industrial sobre el territori. Són paisatges artificials, cretas i transformats per l'activitat humana. Es tracta de paisatges que han anat creixent des d'inicis de la Revolució Industrial, i han evolucionat des dels paisatges tradicionals (*països negres*) fins als més moderns centres industrials.

PAISATGES INDUSTRIALS TRADICIONALS (PAÏSOS NEGRES)

PAISATGES INDUSTRIALS URBANS

PAISATGES INDUSTRIALS MODERNS (TECNÒPOLIS)

Els paisatges industrials tradicionals (països negres)

La primera industrialització es basà en el carbó. Per això les indústries s'ubicaven prop de les mines. Les ciutats industrials presentaven un atmosfera contaminada i un aspecte fosc. Les edificacions fabrils de totxanes es barrejaven amb les vivendes dels obrers.

L'aparició de noves fonts d'energia ha modificat la localització industrial, provocant la crisi del sector miner.

D'altra banda, la despesa en mà d'obra i la legislació mediambiental provoca una relocalització a escala mundial de les indústries pesants (siderúrgia, metal·lúrgia...), que són molt més contaminants i es traslladen al Tercer Món.

Els paisatges industrials urbans

Durant el segle XX es desenvolupà com a font d'energia bàsica per a la indústria el petroli. La demanda d'aquest afavorí la localització de refineries en ports o zones de l'interior i, juntament amb aquestes, de pols industrials que s'aprofitaven de la proximitat a la font d'energia.

D'altra banda, les indústries de béns de consum es van anar localitzant al costat del mercat. Per això, en gairebé totes les ciutats van sorgir polígons industrials.

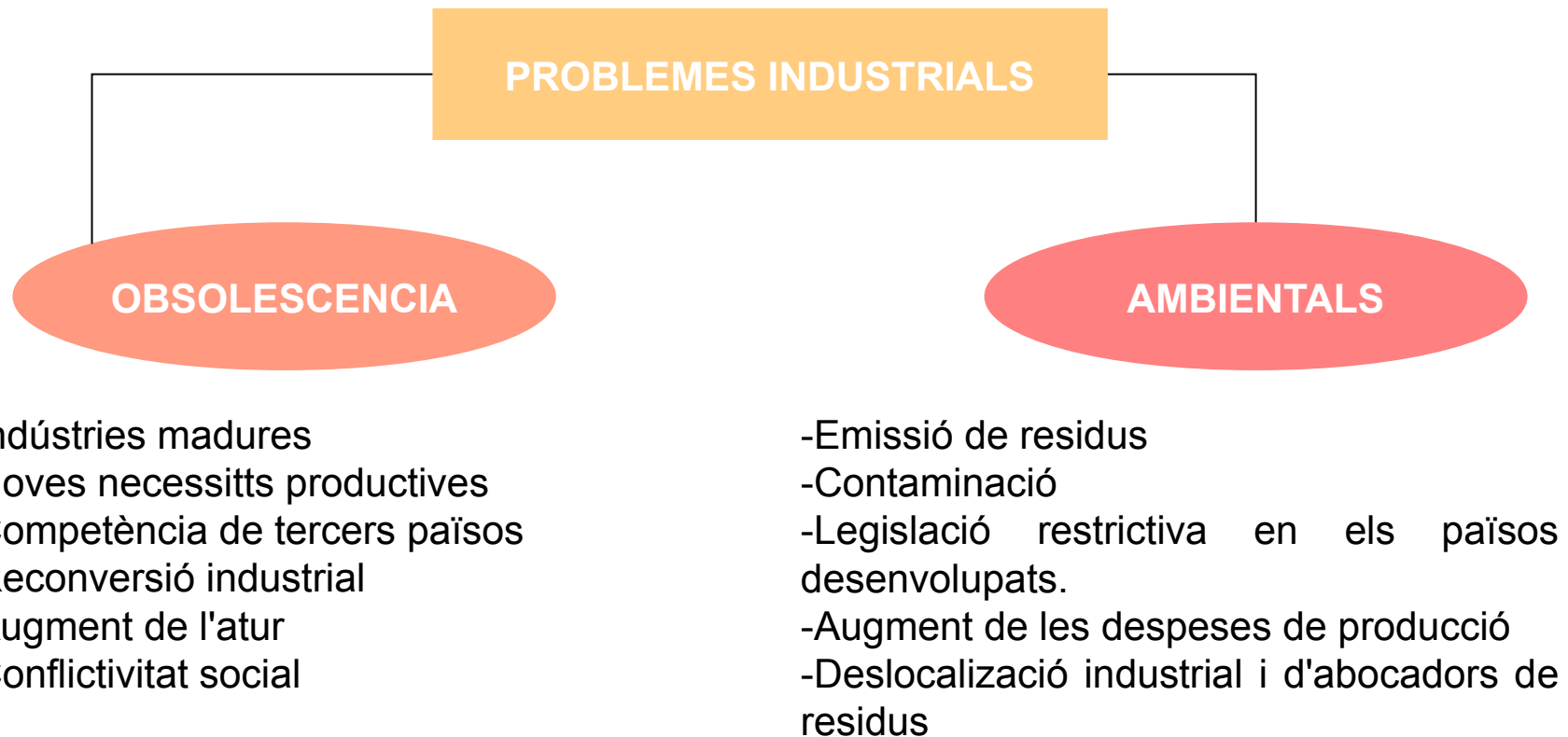

Els paisatges industrials moderns (tecnòpolis)

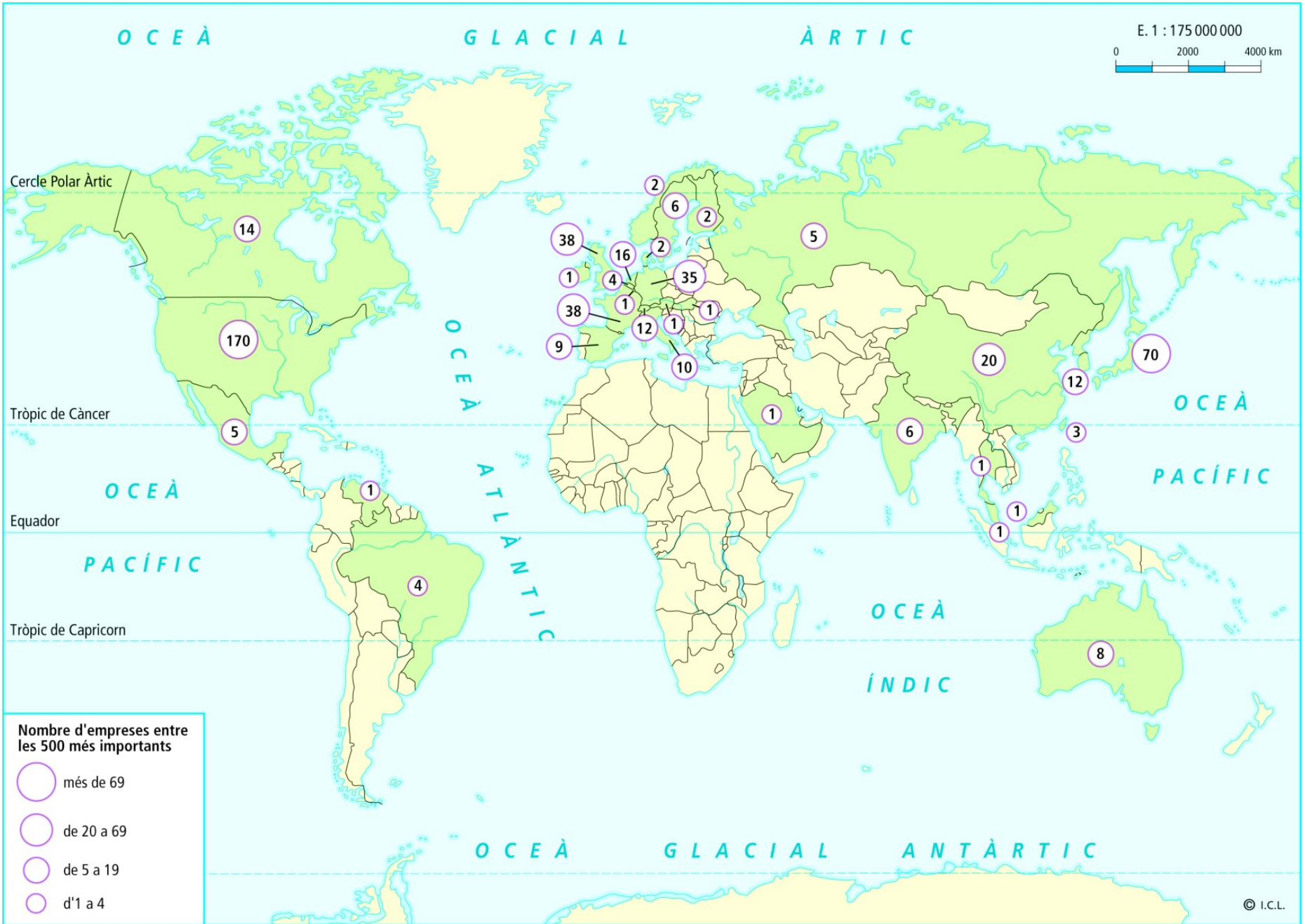
Les noves indústries basades en l'alta tecnologia es situen lluny de la ciutat, en zones suburbanes, cercant ubicacions més atractives i properes a les grans infraestructures de transport (autopistes, aeroports, ports....).

Els paisatges industrials

Les entreprises més importants del món

LA LOCALITZACIÓ DE LA INDÚSTRIA MUNDIAL

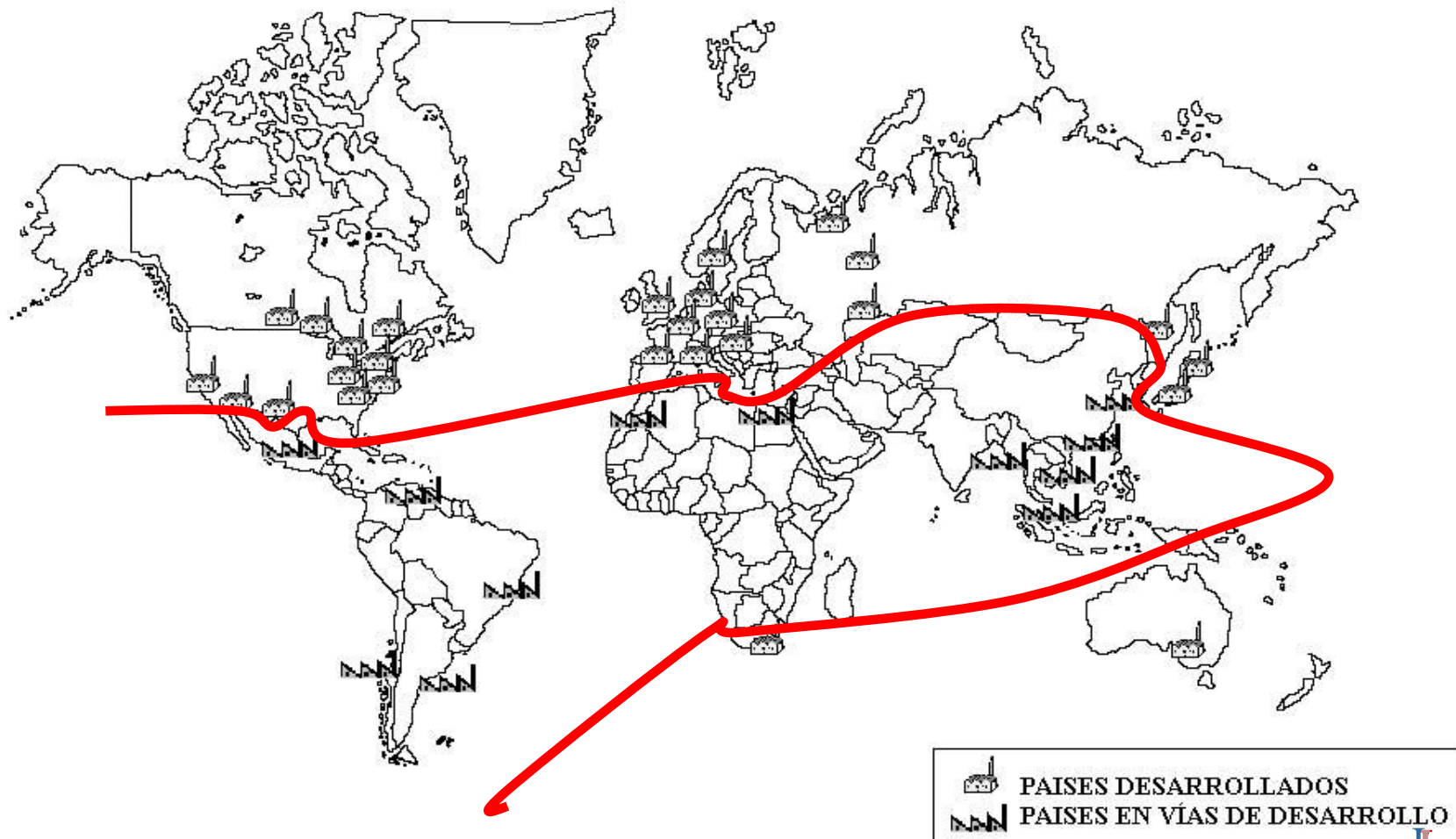
Hi ha una gran dispersió de les àrees industrials per tot el planeta, tot i la concentració en els països rics, sobretot el G7 (EUA, Canadà, Japó, França, Regne Unit, Alemanya i Itàlia).

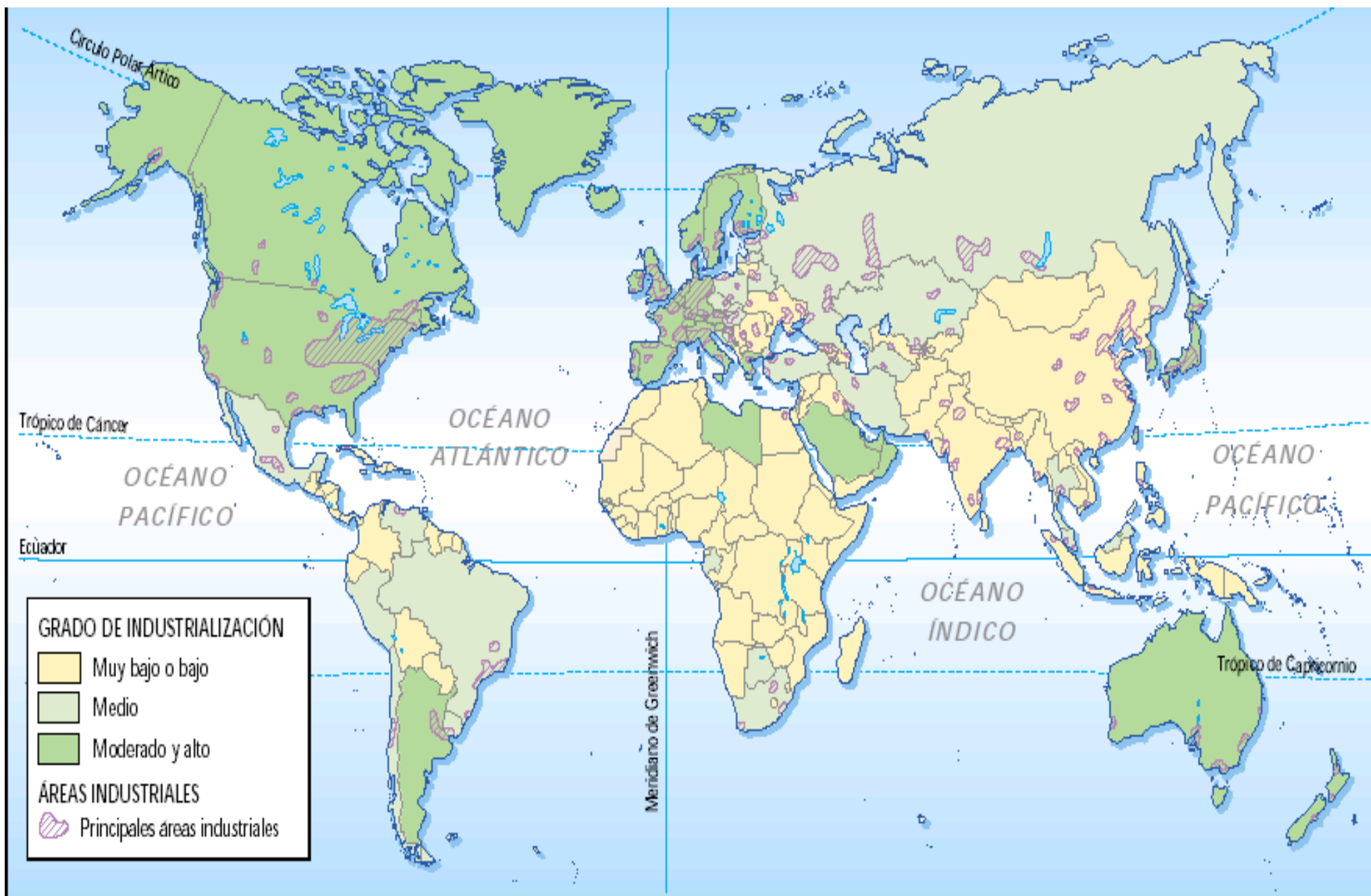
Altres zones industrials serien:

- Resta UE
- Part Europa oriental
- Sud-est asiàtic
- Sibèria occidental russa
- Sud-est australià
- Sao Paulo (Brasil)

La globalització ha comportat una extensió de la indústria als països perifèrics, que ofereixen mà d'obra barata i una legislació molt permissiva.

La localització de les principals àrees industrials mundials. Es diferencien entre els països desenvolupats, amb una alta densitat industrial, i els països subdesenvolupats, on la densitat industrial és menor i associada bé al capital extern bé als recursos naturals.

Factors de localització / Regions industrial

ELS NOUS PAÏSOS INDUSTRIALS (NPI)

Des dels 60's s'ha produït un gran creixement econòmic del Pacífic, on es troben el Japó, els NPI, i la Xina. Actualment són un centre econòmic clau a nivell mundial.

Els NPI es divideixen en dos grans grups:

- Dracs del Pacífic (Taiwan, Corea S, Hong-Kong, Singapur)
- Tigres del Pacífic (Malaïsia, Filipines, Tailàndia, Indonèsia ...)

Les característiques dels NPI són:

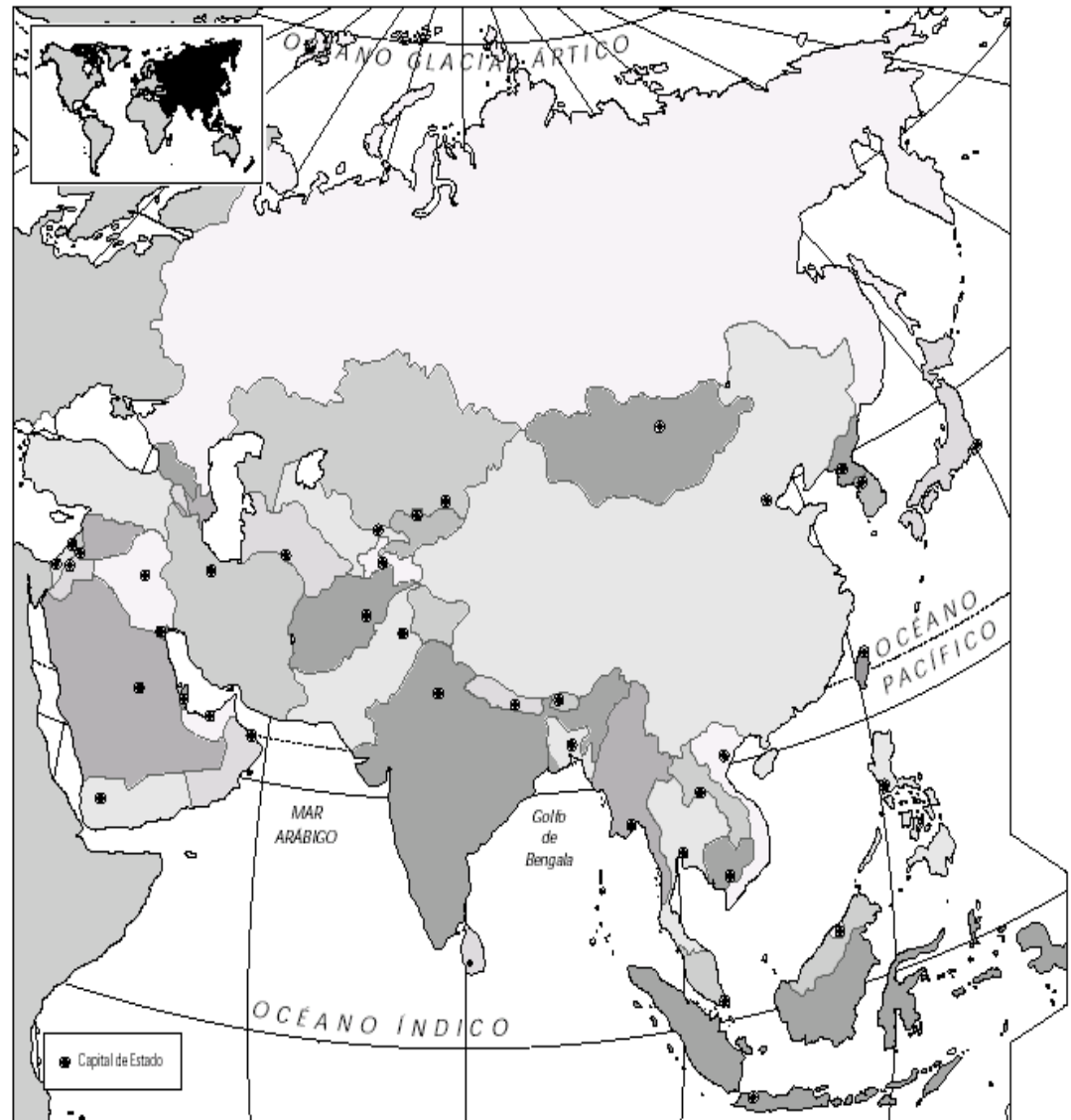
- Pobres en recursos naturals i energètics
- Estabilitat política (règims autoritaris, tot i que ara hi ha una certa “democratització”)
- Elevades taxes d'urbanització

- Econòmicament, els NPI:

- Segueixen el model japonès (salaris baixos / motivació / qualificació professional / E. Benestar poc desenvolupat / gran productivitat / gran competitivitat).

- Especialització econòmica en indústria i finances. La producció és orientació a l'exportació (electrònica, comunicacions, naval...).

MAPA POLÍTICO DE ASIA

LA INDÚSTRIA EUROPEA

És el motor del desenvolupament econòmic europeu, la base del nivell de vida de la població. A més, té un gran impacte sobre l'organització territorial.

La industrialització atorgà una gran força a Europa. Al segle XIX les primeres potències industrials iniciaren el procés imperialista, que propicià el predomini europeu, perdut amb I i II WW.

Als anys 60's es consolidà la recuperació econòmica i industrial d'Europa, ara amb dos grans competidors, EUA i Japó. Precisament, per competir s'impulsà la CEE (ara UE).

La UE és una potència indústria, car produeix el 25% de la producció industrial mundial amb 7% població.

En les darreres dècades s'ha produït canvis i una profunda reestructuració. Això ha produït una concentració selectiva en ciutats i territoris, la qual cosa afavoreix una millor coordinació i gestió.

Els canvis sectorials han produït importants reconversions. S'ha donat una pèrdua d'importància de sectors tradicionals, com ara el tèxtil, la siderúrgia, el naval, el de la maquinària ... Aquests sectors han hagut d'afrontar la saturació mercat i la competència del S.

Actualment Europa experimenta una important especialització geogràfica i una gran diversificació productiva.

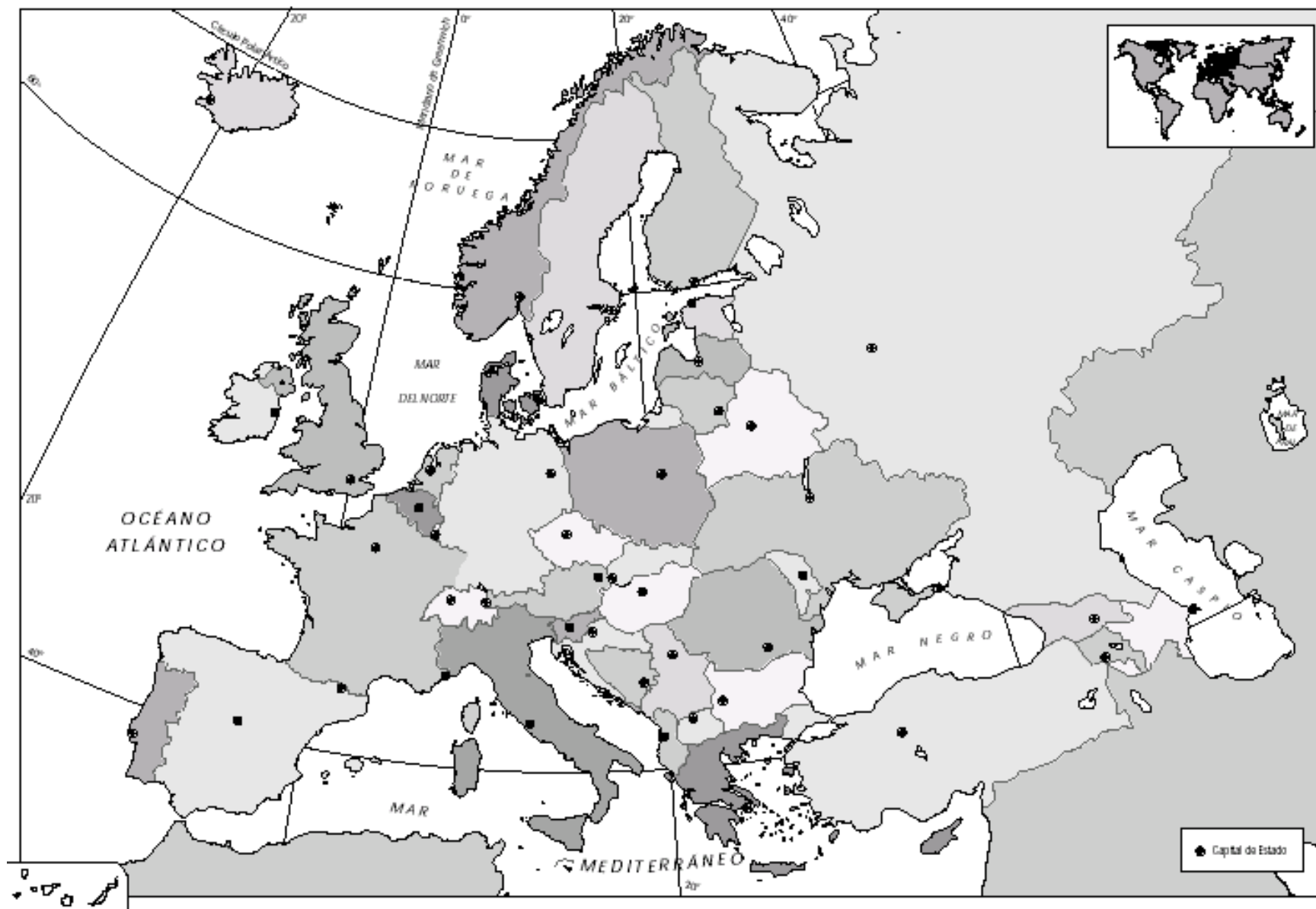
Cara al futur hi ha bones perspectives, car hi ha bones infraestructures, mà d'obra qualificada, tecnologia punta ...

En el món globalitzat la indústria de la UE ha d'afrontar la desacceleració de la seva productivitat i la competència dels països emergents (no només en producció, també en investigació i tecnologia). Per això ha estat tan afectada per la deslocalització.

Per això la UE vol impulsar el dinamisme de la seva indústria, per fer-la competitiva a escala global. Per això vol:

- Augmentar la productivitat, millorant la innovació.
- Millorar la qualificació dels professionals.
- Augmentar el nombre de patents europees (R+D)
- Augmentar el nombre d'indústries d'alta tecnologia
- Afavorir la deslocalització interna i evitar la desindustrialització.

MAPA POLÍTICO DE EUROPA

LA INDÚSTRIA ESPANYOLA I CATALANA

A ESPANYA es donà una revolució industrial tardana respecte Europa. Les condicions econòmiques, socials i polítiques no van fer possible una ràpida industrialització.

Cal considerar un procés gairebé fracassat al segle XIX. A finals d'aquest segle hi ha una clara concentració regional. Primer en Catalunya i el País Basc, després Madrid (beneficiat per la xarxa de tren i la capitalitat). Destacaven la siderúrgia i la indústria mecànica del nord (sobretot País Basc) i el tèxtil del cotó i la llana català.

A inicis del segle XX s'inicià un lent avenç de la industrialització. El creixement demogràfic proporcionà mà d'obra abundant i barata. La Gran Guerra obrí mercats internacionals.

Posteriorment la crisi econòmica internacional (crac del 29 i posterior recessió) i sobretot la guerra civil, aturaren el creixement. De fet es trigaren 20 anys en recuperar els nivells prebèl·lics.

El Franquisme significà inicialment un gran desastre, donada la política autàrquica. S'assegurà el mercat interior, però es dificultà l'arribada de primeres matèries i tecnologia. D'altra banda, l'estat encetà una política d'intervenció en el sector industrial (creació de l'INI). Així, es crearen alts forns, siderúrgies, drassanes o centrals hidroelèctriques.

El resultat de tot plegat endarrerí la recuperació i propicià grans diferències regionals entre la perifèria i el centre, a més d'una claríssima concentració industrial urbana.

Posteriorment, amb el Pla d'Estabilització del 1959, arribà la fi de l'autarquia i el liberalisme econòmic. El desenvolupisme significà la definitiva industrialització. Es produí una gran modernització, car arriben béns d'equipament, tecnologia, inversions ...

Augmentaren la producció industrial i les exportacions. Les multinacionals s'instal·laven en l'Estat (mà d'obra barata, control sindical, demanda interna en creixement...).

La industrialització comportà un important èxode rural.

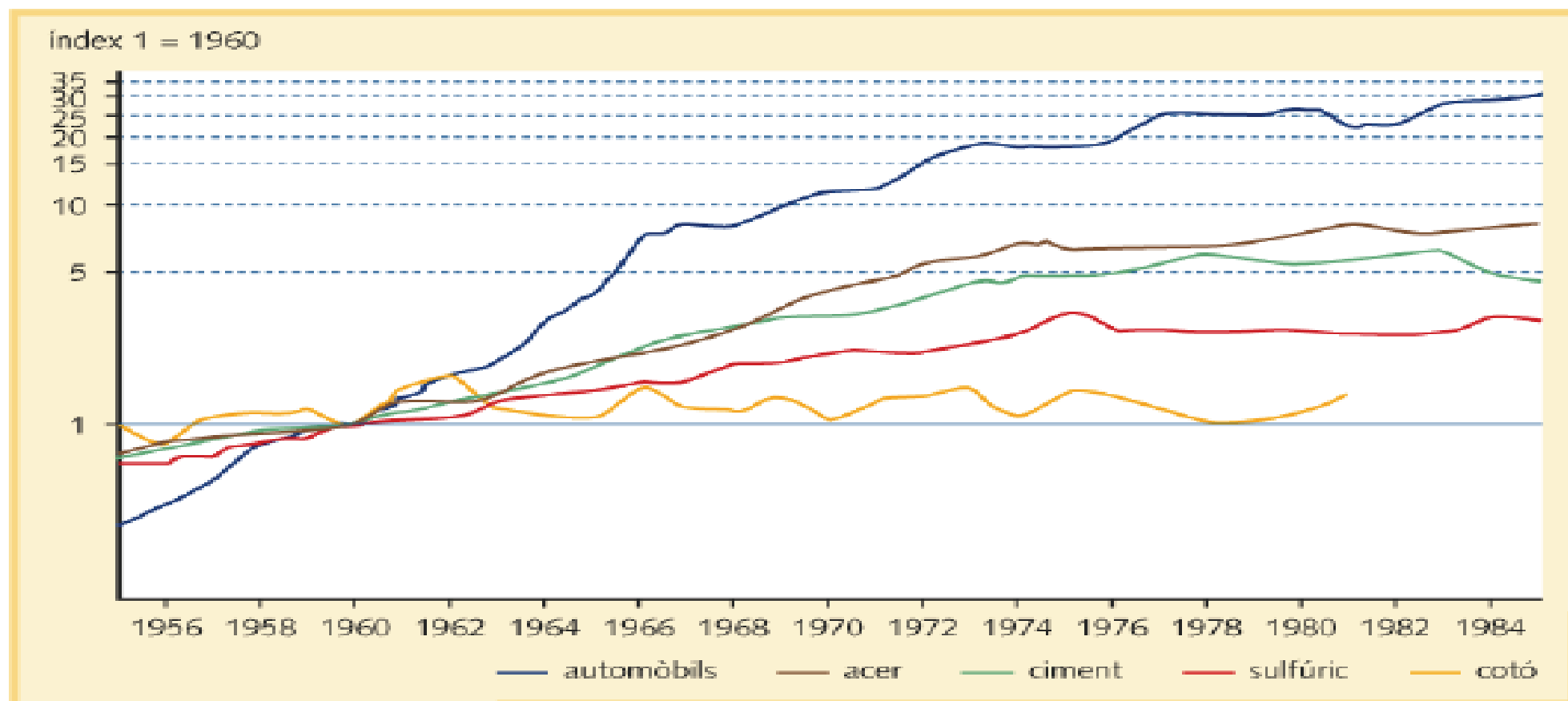
Els 70's portaren la plena industrialització. S'incrementà la productivitat, augmentaren les exportacions i les inversions estrangeres... L'increment del poder adquisitiu disparà el consum.

Els motors del canvi foren la indústria química (refineries de petroli, farmàcia), el sector de l'energia i la metal·lúrgica (fabricació de cotxes).

Malgrat tot es produïren certs problemes, alguns dels quals encara perduren. Destaquen la manca d' innovació tecnològica, la dependència energètica, la debilitat del sector financer o la baixa productivitat.

ÍNDEXS DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL

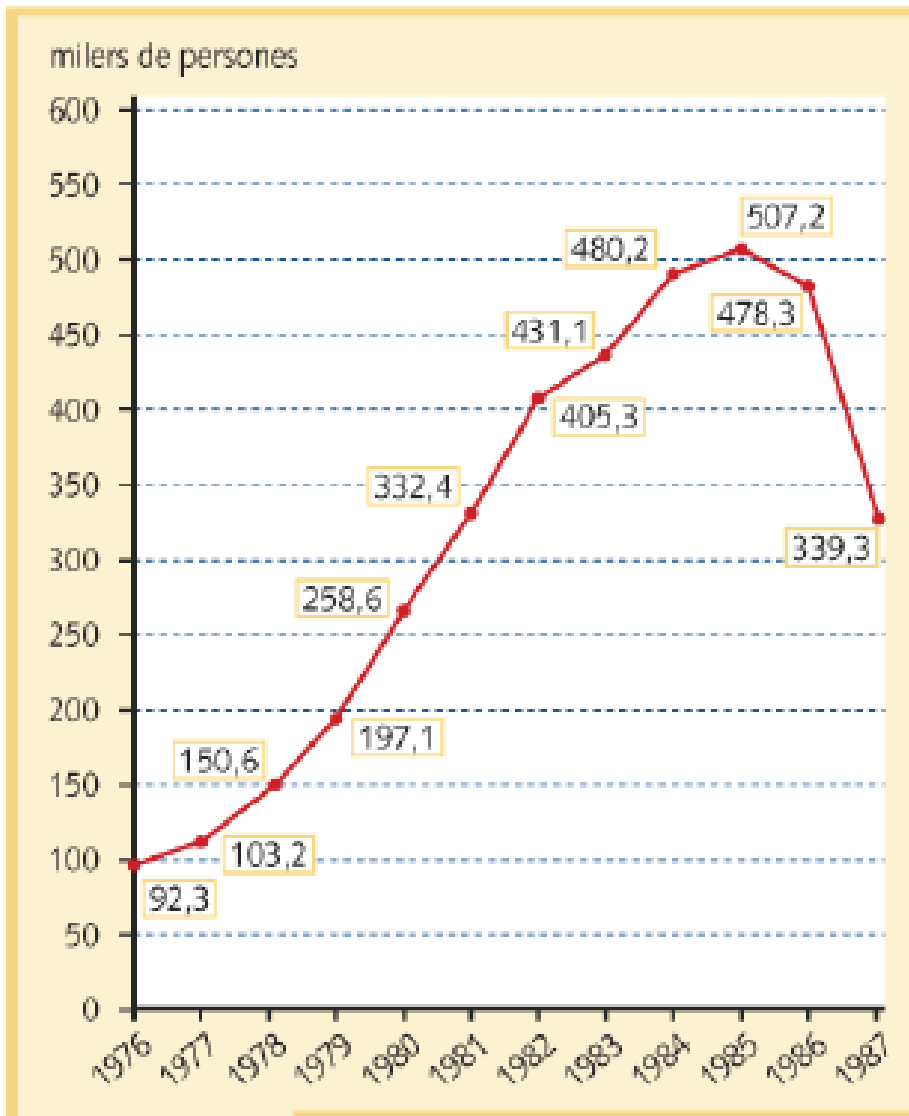
La millora propicià més concentració industrial en els focus tradicionals, intensificant-se els desequilibris territorials. Destacaven quatre grans localitzacions: Catalunya (tèxtil, química, maquinària, automòbil, material ferroviari), País Basc (siderúrgia i indústria mecànica), Astúries (siderúrgia) i Madrid.

Malgrat tot, també es donà una certa difusió industrial cap a espais contigus a les àrees metropolitanes (sorgiren així nuclis industrials secundaris). L'Estat ho incentivà amb la creació dels pols de desenvolupament (Burgos, Granada, Vigo, Sevilla...).

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ ACTIVA*

Comunitats autònomes	1960 (en %)	1975 (en %)
Andalusia	23,2	28,9
Aragó	27,8	37,6
Astúries	43,6	36,2
Canàries	18,9	25,7
Cantàbria	34,1	36,9
Castella i Lleó	22,3	27,1
Castella-La Manxa	18,2	31,9
Catalunya	47,7	54,5
Comunitat de Madrid	42,1	39,2
C. Valenciana	28,7	44,8
Extremadura	17,5	18,9
Galícia	18,4	23,4
Illes Balears	32,6	34,5
La Rioja	24,5	42,2
Navarra	29,5	45,7
País Basc	52,7	54,3
Regió de Múrcia	26,4	36,7
* sector secundari		

EVOLUCIÓ DE L'ATUR A ESPANYA

A finals del franquisme i inicis de la democràcia Espanya patí una profunda crisi econòmica. S'uní la crisi internacional (les empreses necessitaven un gran volum de mà d'obra, els salaris augmentaven i disminuïen els beneficis; el preu del petroli es disparà; començà la competència dels NPI) amb factors interns (situació política, deficiències del model industrial).

Les indústries tancaven i es disparava l'atur.

Finalment, a inicis dels 80 començà la recuperació amb les lleis de 1981 i 1984 per a la reconversió industrial i la reindustrialització.

La reconversió afectà a indústries poc productives, com la siderúrgia i les indústries que en depenien (drassanes, automòbils). Altres sectors van veure com multitud d'empreses tancaven (tèxtil, electrodomèstics, calçat...).

S'establiren les ZUR, concedint-se avantatges fiscals i econòmics.

L'arribada de la Democràcia possibilità l'ingrés a la UE. Aquest suposà una gran modificació del sector industrial, car propicià l'arribada de capitals i tecnologia i una profunda reconversió industrial. Es produí una profunda dinamització econòmica.

Espanya va rebre un gran volum de recursos comunitaris, que serviren per millorar les infraestructures, modernitzar, desenvolupar tecnologia... Es volien mantenir la quota de mercat intern i ampliar la quota en el mercat internacional.

L'accés a la UE significà un increment molt destacat de les importacions i les exportacions, com també entrar definitivament en el procés de globalització.

El teixit industrial espanyol

El model industrial espanyol es caracteritza per la importància dels nuclis industrials previs i la creació d'eixos industrials que els uneixen.

Les grans concentracions industrials es situen al voltant de les ciutats, creant un espai urbà difús.

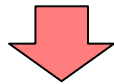
Igualment, es pot donar el procés contrari, provocat pels problemes derivats de la saturació (col·lapses, pujada preu del sòl, conflictivitat laboral...). Per això les indústries s'instal·len al llarg dels eixos de comunicació que connecten amb la ciutat central.

Localització industrial a Espanya

Localització clàssica / Crisi dels 70 / Localització actual

1. Proximitat a la primera matèria
2. Proximitat a la font d'energia
3. Proximitat als mercats
4. Topografia
5. Facilitat de transport
6. Abundància de mà d'obra
- Etc.

**Localitzacions industrials
actuals heretades**

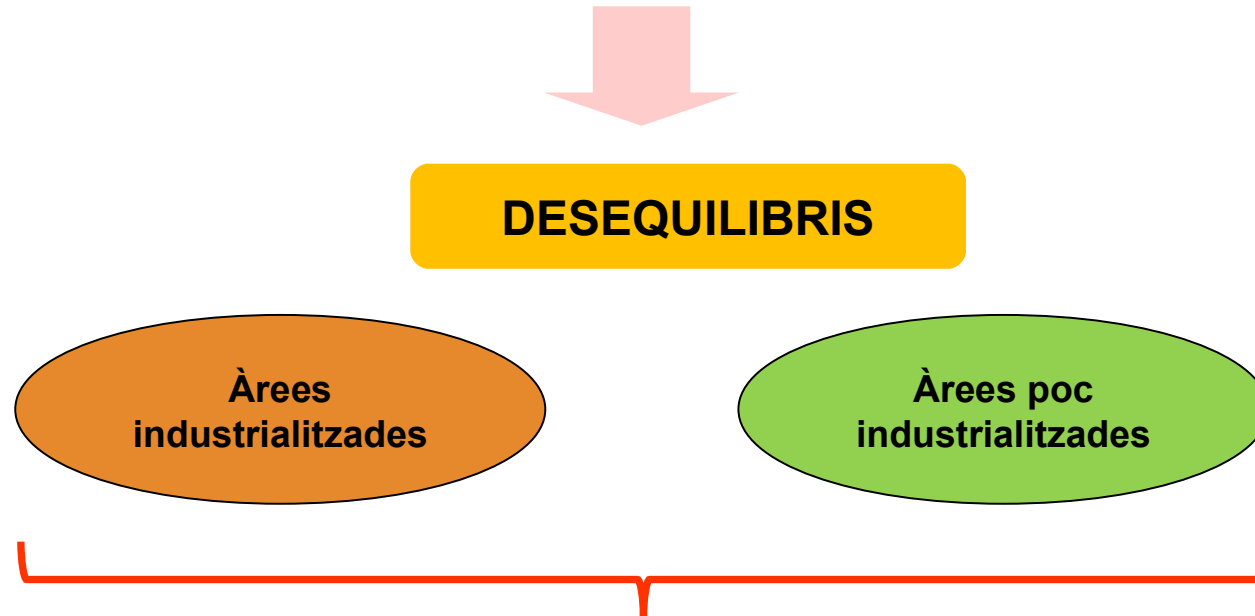
1. Accessibilitat (no tanta importància de la proximitat a les primeres matèries)
2. Mundialització: Menor dependència dels mercats locals.
3. Mà d'obra: abundant i especialitzada.
4. Accés a la innovació i a la informació.

**Localizacions industrials en
espacis perifèrics àrees urbano-
industrials**

La localització industrial espanyola presenta

- Augmenten amb el temps: els sectors més dinàmics es localitzen en les zones més avançades.
- Genera altres desequilibris: demogràfics, equipaments i infraestructures, renda, etc.
- Les Polítiques de desenvolupament regional tenen la seva base en el foment industrial.

Localització industrial a Espanya: Tendències

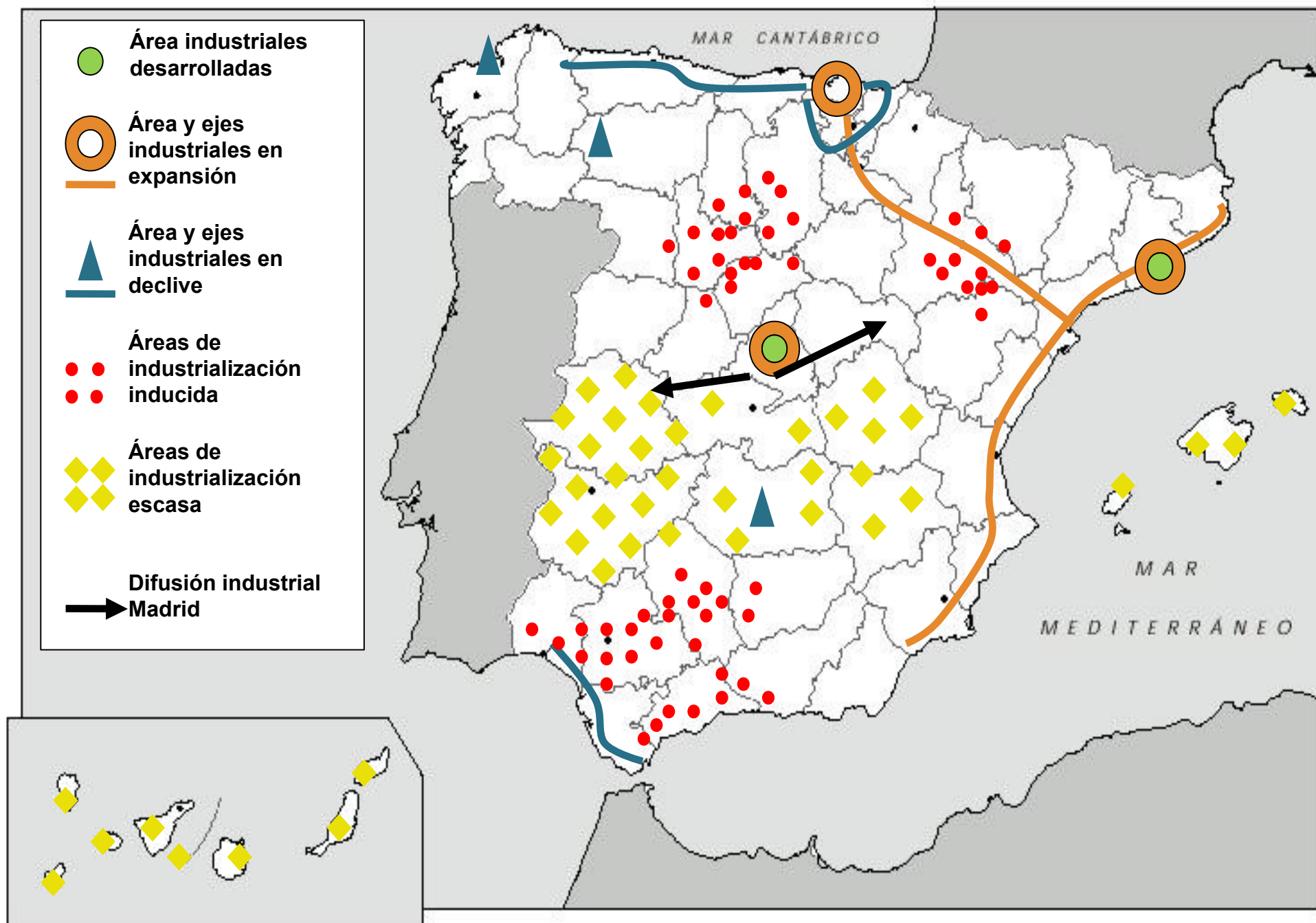
Àrees industrials desenvolupades

Àrees industrials en expansió

Localització industrial a partir de les tendències del seu desenvolupament

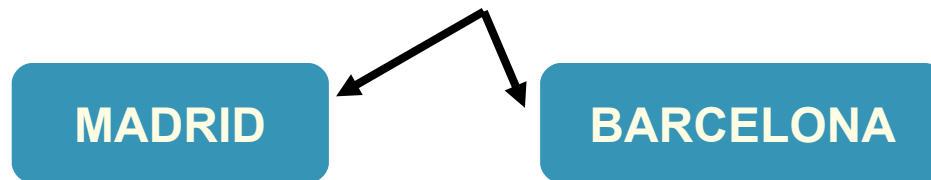
Àrees industrials en decadència

Àrees d'industrialització induïda i escassa

Àrees industrials desenvolupades

**Àrees centrals de les àrees
metropolitanes**

Evolució actual

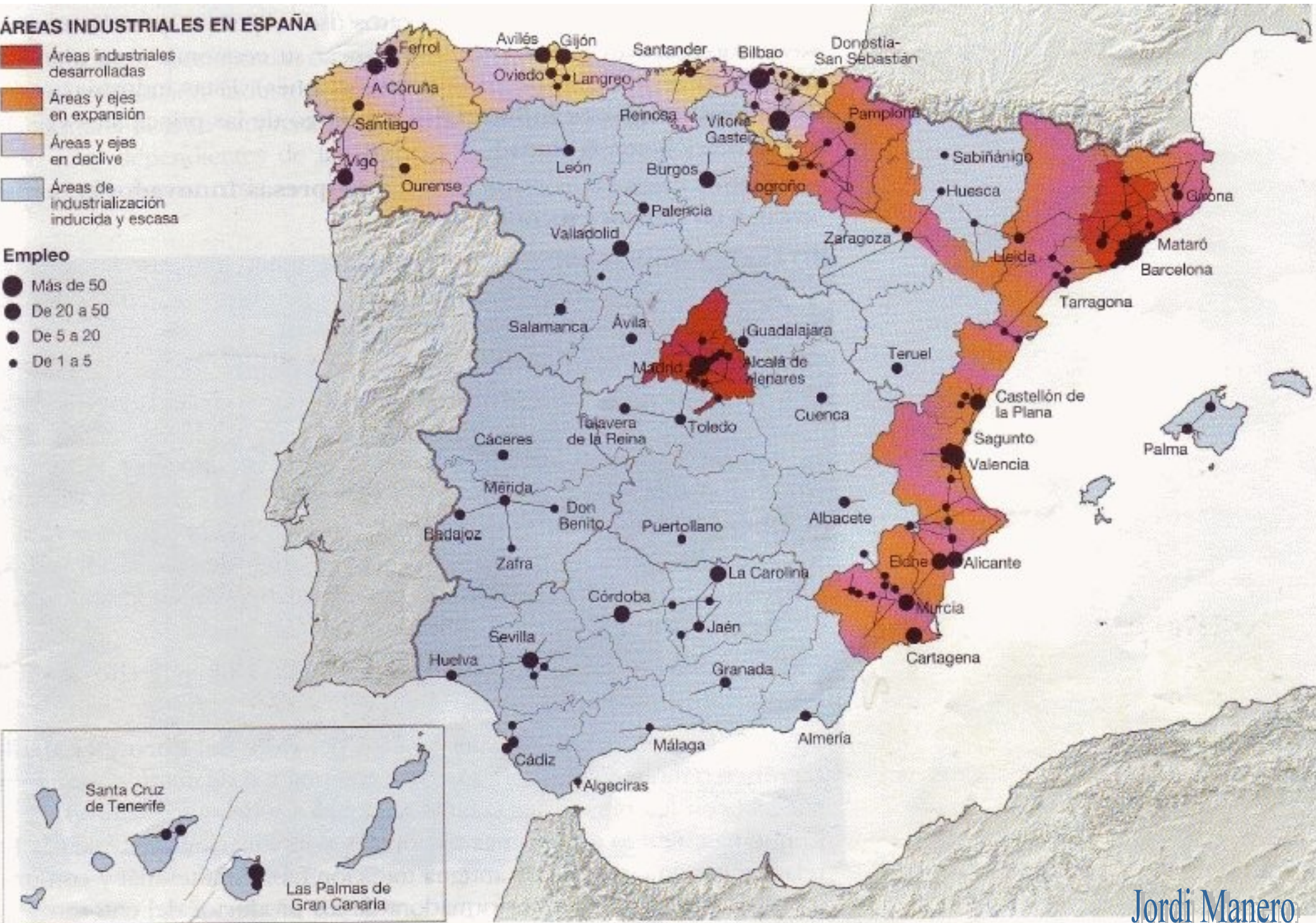
- Enfonsament i reconversió dels sectors madurs
- Revitalització industrial amb empreses innovadores i seus socials (centres de decisió) de grans empreses multinacionals i filials multinacionals. És la terciarització industrial, quan les funcions d'oficina tenen més importància que les fabriles.

ÁREAS INDUSTRIALES EN ESPAÑA

- Áreas industriales desarrolladas
- Áreas y ejes en expansión
- Áreas y ejes en declive
- Áreas de industrialización inducida y escasa

Empleo

- Más de 50
- De 20 a 50
- De 5 a 20
- De 1 a 5

Àrees industrials i eixos en expansió

Els principals eixos de localització industrial es troben al llarg de les principals vies de comunicació: Vall de l'Ebre, Eix del Mediterrani (concentren el 50% del volum de negocis del sector industrial). Destaca també l'àrea de Madrid.

- **Eix de la Vall de l'Ebre.** Connecta l'àrea basca amb la catalana, d'Àlaba a Lleida, a través de nodes com Logronyo o Saragossa. Tendeix a vincular-se amb l'àrea industrial de Madrid.
- **Eix del Mediterrani.** De Girona a Màlaga, uneix Catalunya, València i Múrcia. Continua cap a França i es connecta amb l'Arc Mediterrani europeu.
- **Àrea Industrial de Madrid.** Es troba molt desenvolupada. Per la seva centralitat atreu inversions estrangeres i sectors d'alta tecnologia (aeronàutica).

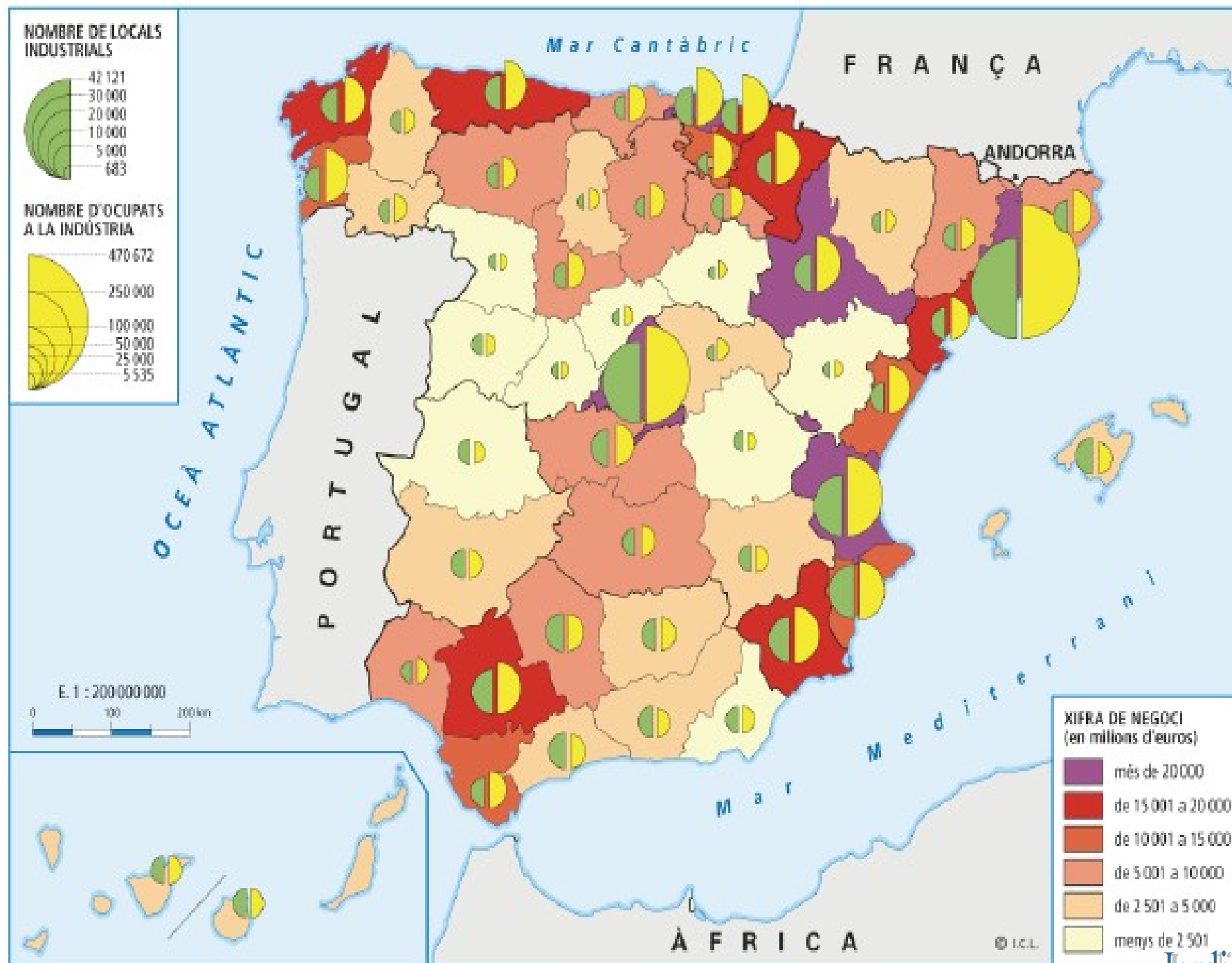
En aquests grans eixos industrials destaquen les corones metropolitanes, com el Baix Llobregat, el marge esquerra Nervión i el Sud de Madrid. Tenen indústries en decadència i reconversió, però reben noves indústries procedents de les àrees centrals (relocalització) i indústries innovadores localitzades en els nous parcs tecnològics.

La concentració industrial en tres grans zones mostra una localització molt irregular, amb importants desequilibris, car la resta d'Espanya presenta una industrialització notablement inferior o molt sectorial.

Allà la indústria es localitzarà en franges periurbanes, en polígons industrials en ciutats mitjanes, i en algunes àrees rurals (disperses i tradicionals. Relacionades amb l'agroindústria).

Per zones:

- **Andalusia.** En conjunt presenta un bon volum d'indústria, tot i que les empreses tendeixen a situar-se en la part occidental (Sevilla, Cadis, Huelva).
- **Cornisa cantàbrica i Galícia.** Constitueixen un eix secundari, basat sobretot en la siderúrgia i els productes metàl·lics, sectors industrials madurs. Hi ha importants zones sense industrialitzar.
- **La zona central.** Hi ha enclavaments destacats com Valladolid i Burgos, però en general es troba poc industrialitzada.
- **Illes Balears i Canàries.** Els arxipèlags estan poc industrialitzats, tot i que destaca el sector del petroli, energia i aigua, per raons de proveïment.

Recapitulant, cal considerar que:

- Les zones amb més concentració industrial són Catalunya, Madrid i el País Basc.
- Darrerament destaca l'impuls de València o part d'Andalusia.
- Existeixen espais supraregionals, com l'arc mediterrani o la vall de l'Ebre.
- Hi ha zones en declivi, com la cornisa cantàbrica i atlàntica.
- Continuen existint zones subindustrialitzades, com les dues Castelles i Extremadura.
- En les darreres dècades s'ha multiplicat l'agroindústria.

XIFRA DE NEGOCI DE LA INDÚSTRIA

Comunitat	2000 (%)	2007 (%)
Andalusia	8,4	10,4
Aragó	4,2	4,6
Astúries	2,2	2,7
Canàries	1,3	1,5
Cantàbria	1,2	1,4
Castella i Lleó	6,1	5,7
Castella-La Manxa	3,7	4,4
Catalunya	26,3	23,6
C. de Madrid	13,3	10,8
C. Valenciana	10,6	10,2
Extremadura	0,7	1,0
Galícia	6,3	6,6
Illes Balears	0,7	0,8
La Rioja	1,0	0,9
Navarra	2,9	3,2
País Basc	8,8	9,7
R. de Múrcia	2,3	2,5

LA LOCALIZACIÓN DE LA INDUSTRIA ESPAÑOLA

POBLACIÓN OCUPADA
EN LA INDUSTRIA
(% respecto a la población
activa de cada CC AA)

- más del 20%
- del 15 al 20%
- menos del 15%

E. 1 : 7 800 000

0 100 200 km

O C É A N O A T L Á N T I C O

M a r C a n t á b r i c o

F R A N C I A

ANDORRA

A Coruña

Viveiro

Oviedo

Santander

Bilbo/
Bilbao

Donostia/
San Sebastián

Pamplona

Gasteiz/Vitoria

Miranda
de Ebro

León

Lugo

Ourense

Pontevedra

Palencia

Zamora

Valladolid

Segovia

Salamanca

Béjar

Ávila

Madrid

Guadalajara

Toledo

Cuenca

Cáceres

Badajoz

Ciudad Real

Puertollano

Albacete

Almansa

Alcoy

Alicante

Murcia

Córdoba

Linares

Jaén

Riotinto

Huelva

Sevilla

Granada

Almería

Cádiz

San Fernando

Málaga

Algeciras

Ceuta

Melilla

M e d i t e r r á n e o

M a r

Á F R I C A

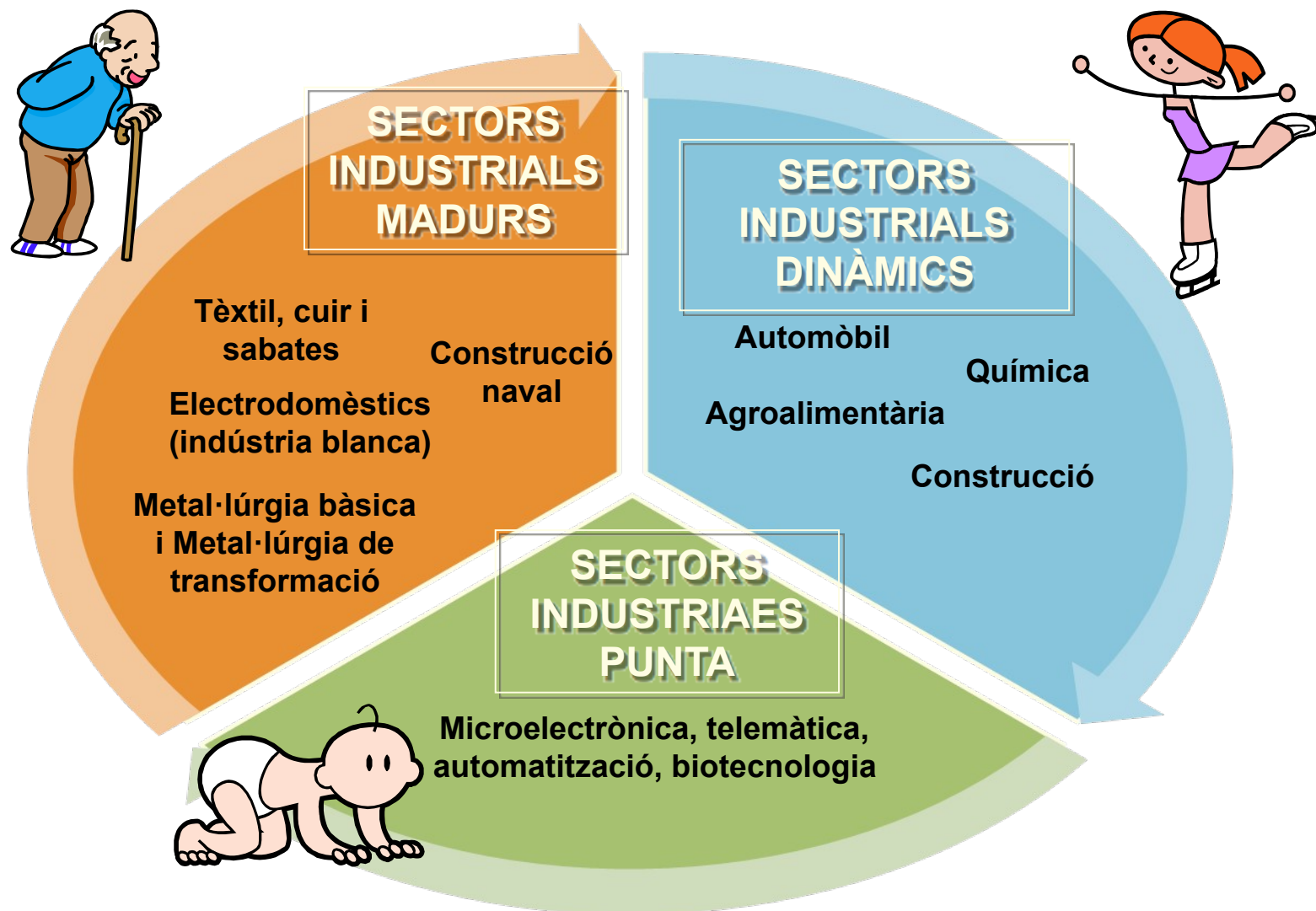
O C É A N O A T L Á N T I C O

Santa Cruz
de Tenerife

Las Palmas de
Gran Canaria

- área industrial importante
- núcleo industrial grande
- otros núcleos industriales
- principales ejes industriales
- eje industrial menor

ESTRUCTURA SECTORIAL DE LA INDÚSTRIA ESPANYOLA

Segons el valor de la seva producció, els tres sectors industrials destacats a Espanya són:

- Alimentació, begudes i tabac (17% del valor de la producció industrial).
- Químic (15%), destacant les empreses farmacèutiques i d'higiene personal.
- Material de transport (13,5%), destacant el sector de l'automòbil.

En un segon nivell trobem:

- Producció i transformació de metalls.
- Maquinària i equipament.
- Productes metàl·lics.
- Productes minerals no metàl·lics.

Aquests sectors representen el 28,3% del valor de la producció industrial.

Les indústries madures

Aquelles afectades per la reducció de la demanda, descens de la competitivitat (competència de les potències emergents i dels països en desenvolupament) i per les exigències europees de reduir la producció i suprimir les subvencions.

Metal·lúrgia bàsica i Metal·lúrgia de transformació

Dos subsectors: Metal·lúrgia i siderúrgia. La Siderúrgia patí un important procés de reconversió amb el tancament dels Alts Forns del Mediterrani i de Viscaia. Avui es concentra en Astúries i el País Basc, Cantàbria i Catalunya. La Metal·lúrgia es concentra en el triangle País Basc-Catalunya-Madrid.

Electrodomèstics (Indústria blanca)

Es troben en un procés de reorganització de la producció, de les empreses i el mercat. S'han tancat algunes empreses i s'han donat regulacions d'ocupació en altres.

Construcció naval

Concentració espacial en Galícia, Cantàbria, País Basc i Andalusia. Està en procés de reajustament per tal de reduir gradualment la seva capacitat i reorientar-se a l'activitat reparadora.

Tèxtil, Cuir i Sabates

Centrada entre Catalunya i la Comunitat Valenciana. La branca de fibres químiques està molt tecnificada i amb participació estrangera. La branca de la confecció es caracteritza pel minifundisme, la dispersió emresarial i l'abundància de mà d'obra. Les línies d'actuació per tal de superar la crisi és la qualitat i la imatge de marca.

custo
BARCELONA

Les indústries dinàmiques

Són aquelles que presenten majors expectatives de futur per la seva elevada productivitat i especialització. Posseeixen estructures empresarials flexibles i sanejades. La demanda és contínua.

Automòbil

Patí un important procés de reconversió degut al seu sobredimensionament i a la tecnologia desfasada (SEAT). Va ser bàsica la intervenció de les multinacionals amb els ajuts oficials (NISSAN, VOLKSWAGEN...). És una indústria que necessita ajustaments graduals i una renovació tecnològica contínua. Darrerament s'està veient molt amenaçada per la deslocalització

Sector Químic

Deficiències: capitalització estrangera, manca de competitivitat respecte Europa i escassa capacitat investigadora. La petroquímica (química base) es localitza en grans complexes que integre l'activitat refinera. La química de transformació s'estructura en petites empreses del País Basc, Catalunya i Madrid, centrades en l'elaboració de colorants, pintures, perfums, fertilitzants, fàrmacs, paper...

Agroalimentàries

Existeixen un gran nombre d'indústries petites, cada cop més modernitzades i eficient. També tenen un gran pes les multinacionals.

Construcció

És un dels sectors més sensibles a la fluctuacions econòmiques.

Entre el 1998 i el 2007 l'economia espanyola va viure un període de gran creixement, en part gràcies a la construcció (arribà a ser el 18% del PIB; considerant els sectors associats, el 30%).

El sector constructiu estava desproporcionat, donades les expectatives de grans beneficis gairebé immediats. Els interessos baixos afavorien les vendes.

Sobretot en les zones turístiques (litoral mediterrani) el boom comportà danys mediambientals molt greus.

EL SECTOR DE LA CONSTRUCCIÓ A ESPANYA*

El sector de la construcció és un gran creador d'ocupació (ocupa un percentatge molt destacat de la població activa), però depèn molt de les conjuntures econòmiques.

Es troba atomitzat en multitud de petites empreses. Les poques grans empreses del sector depenen sobretot de l'obra pública d'infraestructures.

El 2007 però, esclatà la bombolla immobiliària. La crisi del sector agreujà la crisi espanyola, car incidí de manera directa en l'augment de l'atur i en la disminució del consum.

ÍNDEX DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL EL 2008*

Grans sectors industrials	Catalunya	
	Índex	Variació interanual 2007-2008
Béns de consum	86,4	-3,2
Béns d'equipament	73,9	-10,5
Béns intermedis	58,7	-12,7
Energia	105	2,7
Índex general	74,6	-7,8
Grans sectors industrials	Espanya	
	Índex	Variació interanual 2007-2008
Béns de consum	87,2	-4,9
Béns d'equipament	82,4	-5,2
Béns intermedis	63,5	-11,4
Energia	125	1,4
Índex general	82,2	-6,5
* Base 2000 = 100		

El sector de la construcció té una importància econòmica molt destacada. De fet, l'excessiva dependència de l'economia envers el sector de la construcció incrementa els efectes de les crisis. La crisi de la construcció afectà igualment altres sectors industrials, car disminuï la demanda de materials per a la construcció, sanitaris, mobles...

Un altre conseqüència del boom immobiliari és el gran endeutament de les famílies, que també significa un progressiu descens del consum, i per tant de la demanda de tota mena de productes i serveis.

Les indústries punta

Són aquelles relatives a l'alta tecnologia. S'han implantat amb retard i es troben en una situació incipient. Depenen en gran mesura de l'exterior pel que fa a investigació i tecnologia (manquen inversions en R+D).

MICROELECTRÒNICA

TELEMÀTICA

AUTOMATITZACIÓ

**INSTRUMENTAL DE
PRECISIÓ**

BIOTECNOLOGIA

Situació actual de la indústria espanyola

La indústria espanyola es va modernitzar molt arran de la incorporació a la UE.

Als 90 la indústria espanyola es trobava en un bon moment, donada la política de moderació salarial i la flexibilitat de contractacions. L'economia vivia un boom i les empreses espanyoles invertien en Llatinoamèrica i la resta de la UE, instal·lant-se al Marroc, Portugal, Llatinoamèrica....

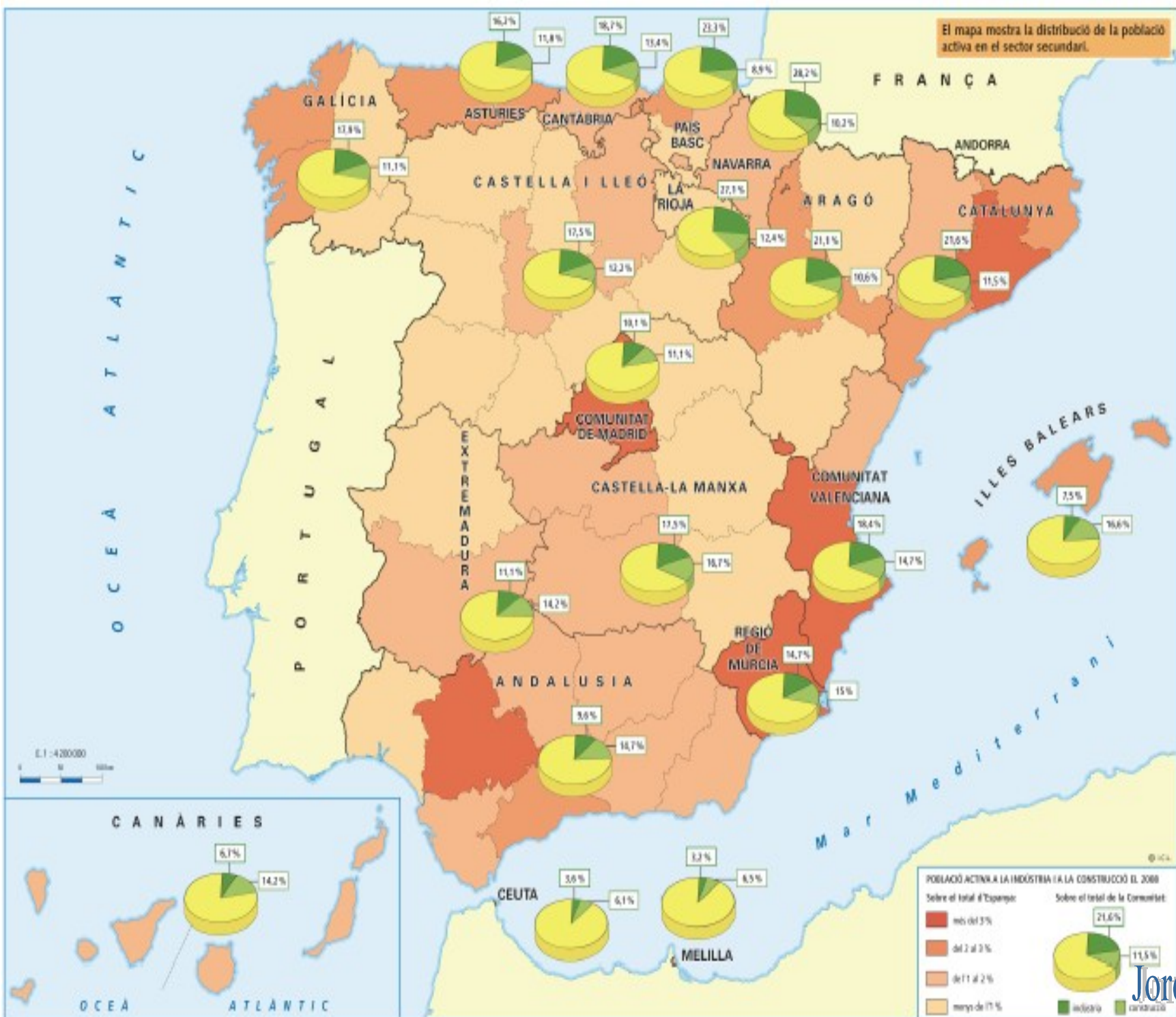
La indústria manté un bon ritme productiu i una importància econòmica destacada, malgrat la terciarització general de l'ocupació.

Malgrat tot, la crisi financera sorgida el 2007 als EUA ha afectat l'economia mundial. La UE i Espanya s'han vist força afectades (reducció de la demanda, augment dels estocs, augment de l'atur...).

S'ha incrementat el nombre de PIME gràcies a l'especialització en el treball i a la subcontractació (les grans empreses externalitzen part de la seva activitat).

Hi ha també un procés continu de concentració del volum de negocis i del poder de decisió entre les empreses més grans i una important implantació de les multinacionals.

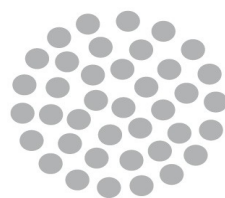
La incorporació de nous països a la UE té conseqüències per a la indústria espanyola. Els nous països constitueixen un important rival per a la indústria espanyola:

- Es troben més propers al gran eix industrial europeu (dorsal europea).
- Compten amb una estructura productiva molt semblant a l'espanyola.
- La mà d'obra és més barata.
- La productivitat i qualificació en tecnologia és millor. S'han beneficiat de la instal·lació d'empreses d'alta tecnologia, augmentant així el seu potencial industrial.

Exemples dels problemes que pot comportar la seva competència són els problemes que pateixen sectors com els de l'automòbil. La seva deslocalització arrossega a les indústries de components.

Espanya s'ha incorporat a la globalització econòmica. La indústria s'ha afegit a una xarxa de producció d'escala global.

El capital i el poder decisorí es concentren en poques empreses, multinacionals molt poderoses. Les decisions es prenen fora de l'Estat, car aquí hi ha poques seus de grans multinacionals. Per aquesta raó, tot i ser una potència industrial, Espanya no té un paper rellevant en l'economia mundial.

indra

Kiddy's Class

oysho

Pull and Bear

Massimo Dutti

ZARA

Bershka

REPSOL
YPF

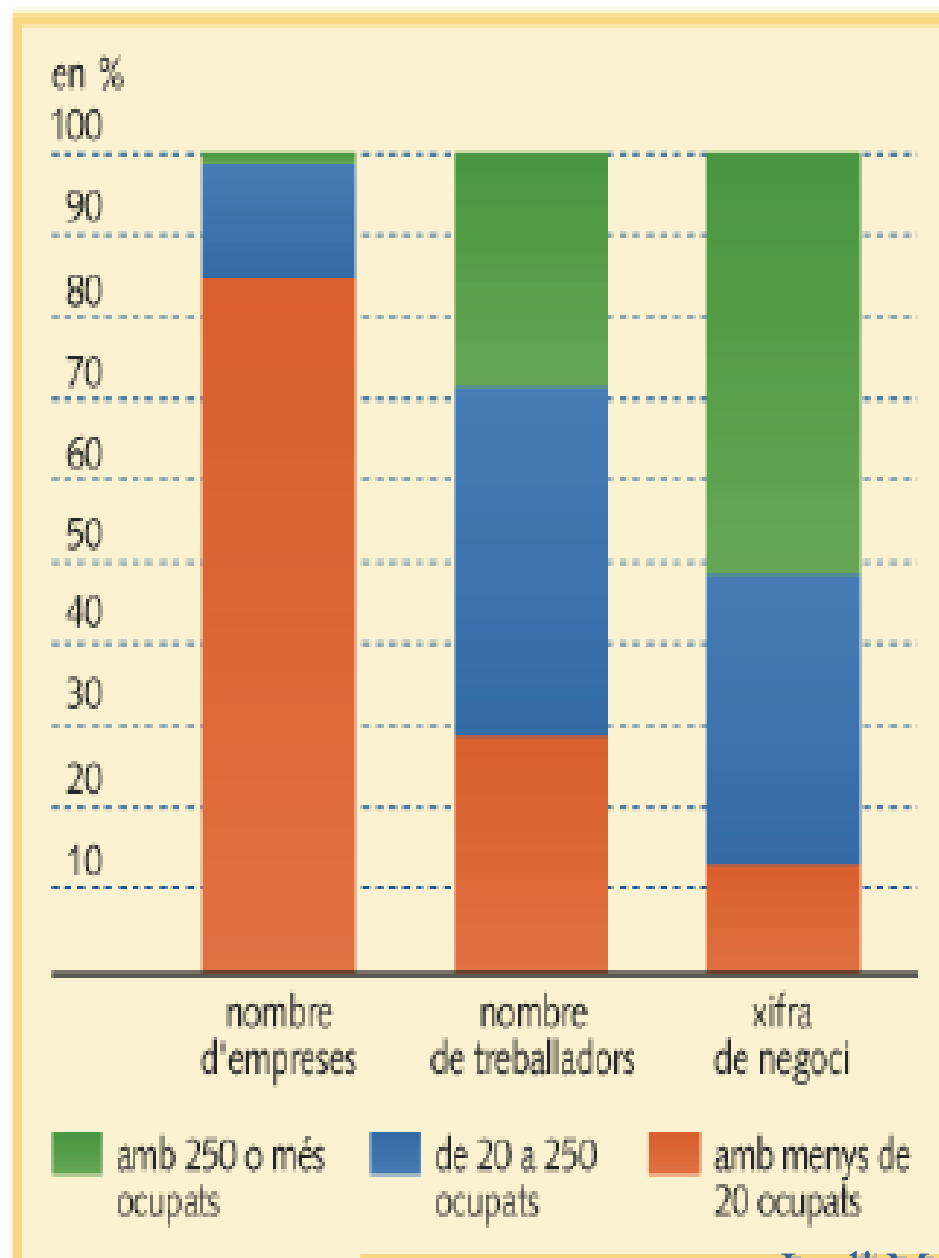
Jordi Manero

Els problemes de la indústria espanyola.

Existeixen diversos problemes estructurals que li resten competitivitat:

- Escàs nombre de grans empreses. Dominen les petites i mitjanes. Aquestes s'adapten millor als canvis en la demanda, però tenen menor capacitat inversora i no permeten fer economies d'escala.

DIMENSIONS DE LES EMPRESES L'ANY 2004

OCUPACIÓ DESLOCALITZADA A ESPANYA

Branques d'activitat	2004	2005	2006	2007
Tradicionals ⁽¹⁾	3856	2856	4123	1427
Intermèdies ⁽²⁾	4201	5972	7886	6931
Avançades ⁽³⁾	2013	3661	1885	2034
Total manufactures	10070	12489	13894	10392
(1) Alimentació i begudes, tèxtil i calçat, mobles, metal·lúrgia i productes metàl·lics, arts gràfiques. (2) Indústria química i plàstics, maquinària i material de transport. (3) Material i equip elèctric, electrònic, informàtic i òptic.				

- Baixa productivitat industrial. Aquesta incrementa el cost laboral. Caldria fomentar la innovació tecnològica i millorar la formació.
- Baix nivell d'intensitat tecnològica. Manquen inversions en R+D. La balança tecnològica és deficitària (comparar els ingressos i la despesa que comporta la tecnologia). Generalment es treballen amb patents estrangeres.
- Deslocalització. Les empreses es traslladen, augmentant l'atur i la tendència a la terciarització industrial.

PERCENTATGE DEL PIB DESTINAT A R+D

Països	1970	1980	1993	2000	2003
EUA	2,6	2,4	2,7	2,6	2,7
Japó	1,5	2,2	3	2,9	2,9
R. Unit	2	2,1	2	1,9	1,8
França	1,9	1,8	2,3	2,1	2,1
Itàlia	0,9	0,9	1,4	1	1

PRODUCTIVITAT PER OCUPAT*

Any	Zona Euro	Espanya	França	Grècia
2003	53,8	39,3	64,3	31,7
2004	55,7	39,2	67,1	33,5
2005	57,5	39,4	69,5	38,2
2006	59,9	40,1	71,6	38,5
2007	61,8	41,3	73,3	39,1
2008	62,2	40,6	74,2	39,6
* milions d'euros constants el 2000				

INVERSIÓ EN R+D A ESPANYA

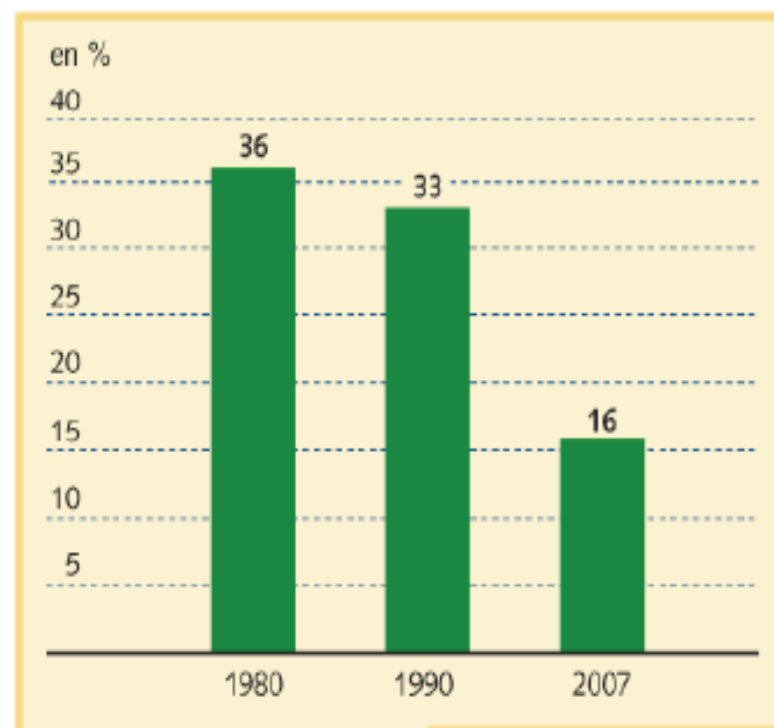
Any	PIB (base 1986)	% sobre el PIB nacional
1964	7 265	0,13
1970	15 806	0,21
1975	36 290	0,35
1980	91 162	0,43
1985	169 491	0,55
1990	301 379	0,85
1994	389 391	0,85
Any	PIB (base 1995)	% sobre el PIB nacional
1995	437 787	0,81
1996	464 251	0,83
1997	493 188	0,82
1998	526 158	0,90
1999	563 109	0,89
2000	609 319	0,94
2001	653 927	0,99
2002	698 589	1,03
2003	744 754	1,1
Any	PIB (base 2000)	% sobre el PIB nacional
2004	840 106	1,06
2005	905 455	1,13

Actualment ja no val el model basat en la mà d'obra barata. Cal un nou model industrial, més modern. S'ha de competir amb països que tendeixen a desplaçar Espanya del seu segment del mercat exportador. Per aconseguir-lo, caldrien importants millores:

- Fer productes amb un gran valor afegit
- Aconseguir millorar la qualificació de la mà d'obra
- Millorar les infraestructures
- Millorar la tecnologia

POBLACIÓ ACTIVA DEDICADA A LA INDÚSTRIA A ESPANYA

TRES MANERES D'AUGMENTAR ELS BENEFICIS

La indústria a Catalunya

A CATALUNYA la industrialització s'inicià amb el tèxtil durant el segle XIX. Posteriorment, ja durant el segle XX, es produí una gran diversificació.

Als 60's es donà un gran boom, motivat en gran part per la inversió estrangera

L'ingrés a la UE implicà un procés d'adaptació, que comportà una important modernització, també afavorida per una important arribada de capitals.

Les activitats industrial sempre han tendit a concentrar-se. En l'actualitat ho fan en els polígons industrials. Així poden optimitzar les infraestructures i els serveis comuns, configurant espais que s'adapten a les seves necessitats (terreny econòmic, bones comunicacions, proximitat als mercats o centres de serveis...). Actualment els polígons industrials tendeixen a ser mixtos, agrupant empreses molt diverses, així com múltiples activitats i serveis (comercials, gastronòmics, residencials o lúdics).

La localització de la indústria catalana es relaciona amb els grans nuclis de població, els principals eixos viaris i de transport, i els eixos fluvials. Els diversos subsectors tendeixen a concentrar-se en determinades àrees, produint-se una clara especialització territorial. Així es parla dels sistemes de producció local o clústers.

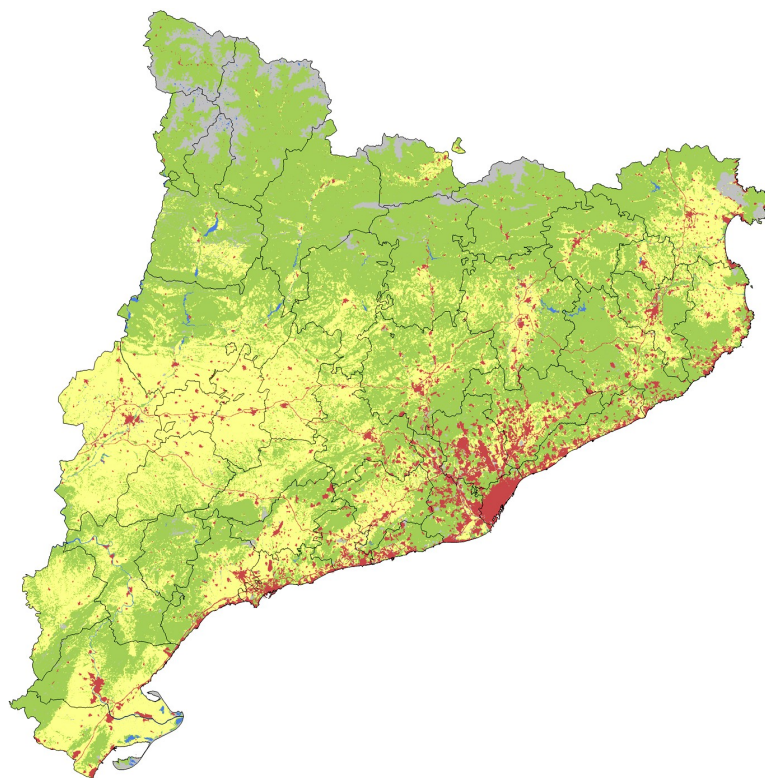
La principal concentració es dona en les comarques de l'àrea metropolitana de Barcelona. Barcelona i rodalies (Baix Llobregat, Vallès Oriental i Occidental, Maresme) concentren encara 2/3 de la indústria catalana, tot i l'important procés de descentralització dels darrers anys. Aquesta descentralització s'ha vist afavorida pel preu del sòl, les innovacions tecnològiques i la millora en les comunicacions.

El corredor de l'AP-7 és el principal eix industrial de Catalunya, des del Camp de Tarragons fins a l'Alt Empordà. Cal destacar també els eixos fluvials del Llobregat i el Ter, tot i que han perdut pes en les darreres dècades.

A banda de Barcelona i rodalies, destaquen les concentracions industrials de l'eix Tarragona – Reus. De fet, el Baix Camp i el Tarragonès, són la segona àrea industrial de Catalunya.

També hi ha una relativa presència industrial en altres comarques, com l'Anoia, Bages, Osona, Ripollés, Berguedà, l'àrea urbana de Lleida i el Segrià,...

Malauradament, i amb algunes excepcions, hi ha poca o gens presència industrial a les zones interiors i de muntanya.

La indústria catalana manté el primer lloc en el conjunt de les CCAA espanyoles, seguida de Madrid, València, Andalusia i el País Basc. Catalunya genera el 25% de la producció industrial espanyola. El seu grau d'industrialització és comparable al de les grans regions industrials europees.

SITUACIÓ DE LA INDÚSTRIA EL 2006

Comunitats autònomes	Import net de la xifra de negoci (milers d'euros)	Persones ocupades en la indústria	Comunitats autònomes	Import net de la xifra de negoci (milers d'euros)	Persones ocupades en la indústria
Andalusia	59 229 583	262 231	Comunitat Valenciana	60 815 987	331 620
Aragó	26 260 157	108 203	Extremadura	5 738 691	32 065
Astúries	15 522 445	63 014	Galícia	36 240 065	170 747
Canàries	8 651 339	42 645	Illes Balears	4 352 368	27 704
Cantàbria	7 845 616	35 502	La Rioja	5 386 456	30 824
Castella i Lleó	33 848 057	151 859	Navarra	18 436 894	73 866
Castella-La Manxa	25 851 111	119 191	País Basc	55 896 877	230 126
Catalunya	141 044 501	596 312	Regió de Múrcia	15 048 691	81 608
Comunitat de Madrid	68 215 590	266 813	Total	588 384 429	2 623 830

Ara bé, es troba molt afectada per la deslocalització en alguns sectors, com ara el tèxtil.

També cal considerar que s'han perdut llocs de treball. El 1990 representava el 37% de la població ocupada a Catalunya, mentre que el 2009 estava per sota del 19%.

La indústria catalana està canviant de model industrial per adaptar-se a les circumstàncies (globalització, ampliació UE). Això significa millorar la tecnologia i fomentar l'automatització dels processos productius (això redueix la mà d'obra, bàsicament la no qualificada).

La UE recomana augmentar l'ocupació en camps com la innovació, el disseny, la gestió, el control de qualitat, la informàtica, la promoció...

ESTABLIMENTS INDUSTRIALS A CATALUNYA EL 2002

Catalunya exporta especialment productes industrials com ara maquinària, material de transport o productes químics, mentre que importa tot tipus de productes, amb un pes significatiu de matèries primeres per a les indústries i per a la producció d'energia.

Principals països d'exportació i d'importació: L'exportació es dirigeix essencialment a la Unió Europea (70%) i en molta menor mesura a Amèrica i a la resta d'Europa. La importació prové també majoritàriament de la Unió Europea però en un percentatge creixent també d'Àsia.

Es manté el domini de la indústria transformadora, la mida petita i mitjana de les empreses, la baixa productivitat i la concentració industrial en l'àrea metropolitana de Barcelona.

Actualment, tot i mantenir la seva estructura diversificada, constatem grans canvis en el model industrial català, que s'està obrint al mercat europeu i mundial.

Pèrdua d'importància del sector tèxtil, antigament molt destacat. La principal raó és la competència del Sud. Ha perdut el 20% de l'ocupació en sis anys. De fet, és un subsector molt afectat per la deslocalització selectiva (afecta també a altres).

Per contra, augmenta la importància dels sectors químic, metal·lúrgic (destaca el de material de transport), de la producció energètica, l'edició i les arts gràfiques, i l'agroindústria (l'agroalimentària es troba clarament en expansió).

La metal·lúrgica (amb molt capital forà -Japó, Alemanya-) produeix 1/3 producció industrial i és el que més feina dóna. Tradicionalment destacava el sector automobilístic (ara situació delicada). Ha augment el sector de la maquinària lleugera i els dels béns d'equip.

La química (plàstics, petroquímica, farmàcia, perfum ...), també amb molt capital estranger, representa una part substancial de la producció industrial.

La producció energia augmenta per satisfer l'augment de la demanda.

Cal destacar la presència creixent de les empreses multinacionals (només representen el 3% del total d'empreses, però facturen el 50% de la producció total i representen el 60% de les exportacions).

